

EL CRÈDIT DOCUMENTARI:

ESTUDI DEL CONTRACTE DEL CRÈDIT DOCUMENTARI I L'ANÀLISI DE LA RESPONSABILITAT DE LES ENTITATS DE CRÈDIT PARTICIPANTS.

**AUTORA DEL TFG: Estefania DE SANCHA SANCHEZ
TUTORITZACIÓ DEL TFG: Víctor MARTÍNEZ MULERO.
ÀREA: Dret Mercantil- TEMA: Mercat del Crèdit
TREBALL FINAL DE GRAU- 4t Curs de Grau en DRET
FACULTAT DE DRET – Convocatòria 2014-2015.**

ÍNDEX DE CONTINGUT

-	INTRODUCCIÓ.....	04
-	<u>PART PRIMERA: ESTUDI DEL CONTRACTE DEL CRÈDIT DOCUMENTARI</u>	
I.	CONSIDERACIONS GENERALS DE LA FIGURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI	06
II.	CONCEPTE I DESCRIPCIÓ DE LA FIGURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI.....	10
III.	FUNCIÓ ECONÒMICA I NATURALESA JURÍDICA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI.....	12
IV.	TIPOLOGIA DE CRÈDITS DOCUMENTARIS: Crèdits revocables i crèdits irrevocables. Crèdits confirmats o els no confirmats. Crèdits transferibles o intransferibles. Crèdits divisibles o indivisibles. La <i>Commercial letter of credit</i> o <i>standby letters of credit</i>. <i>Revolving credits</i> o crèdits amb vocació de permanència. Disposició segons el tipus de pagament.....	15
V.	ESTRUCTURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI.....	20
VI.	CONTINGUT EN LES RELACIONS DEL CRÈDIT DOCUMENTARI: La Relació Subjacent. La Relació de Cobertura. El Crèdit Documentari Stricto Sensu.....	21
VII.	FUNCIONAMENT DEL CRÈDIT DOCUMENTARI. FASES DEL PROCÉS: Breu referència a les tres fases: preliminar, fase emissió i fase execució. La Sol·licitud d'obertura. L'emissió i notificació del crèdit. La participació d'un segon banc a la operació (banc avisador, designat o pagador i confirmat). Modificació del crèdit. Presentació dels documents i examen d'aquests per el banc. Pagament de l'import del crèdit. Entrega dels documents a l'ordenant i reemborsament del banc.....	24

-	<u>PART SEGONA: L'ANÀLISI DE LA RESPONSABILITAT DE LES ENTITATS DE CRÈDIT PARTICIPANTS</u>	
	I. RESPONSABILITAT DEL BANC.....	31
	II. ELS BANCS SECUNDARIS.....	37
	A. LA RESPONSABILITAT DEL BANC EMISSOR PER ACTES DELS BANCS SECUNDARIS: deures del banc emissor	
	B. EL BANC AVISADOR: Deures del banc avisador	
	C. EL BANC DESIGNAT: deures del banc designat	
	D. EL BANC CONFIRMADOR: deures del banc confirmador	
	III. LA LLIBERACIÓ DE RESPONSABILITAT DEL BANC EMISSOR PER L'ACTUACIÓ DELS BANCS INTERMEDIARIS	47
	A. LA CLÀUSULA D'EXONERACIÓ DE L'ARTICLE 37 RUU- UCP-600 DE LA REVISIÓ DEL 2007 (ANTIGA CLÀUSULA 18 DE LES UCP-500): Consideracions generals. La incorporació de la clàusula d'exoneració al crèdit documentari. La possibilitat d'excloure el règim de la substitució a la comissió i els seus límits. L'argument del preu.	
	B. RECURSOS PROCESSALS DE L'ORDENANT EN CAS DE DANYS CAUSATS PER L'ACTUACIÓ DEL BANC SECUNDARI	
	C. RECURSOS PROCESSALS DEL BENEFICIARI EN CAS DE DANYS CAUSATS PER L'ACTUACIÓ DEL BANC SECUNDARI: Contra un banc avisador o designat. Contra un banc confirmador.	
	IV. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS PER FORÇA MAJOR.....	53
	V. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS RESPECTE A LA TRANSMISSIÓ DE MISSATGES I LA TRADUCCIÓ.....	55
	VI. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS RESPECTE A LA VALIDESA DELS DOCUMENTS.....	57
-	CONCLUSIONS.....	58
-	BIBLIOGRAFIA	60

INTRODUCCIÓ

L'obertura de les fronteres i la globalització econòmica propicien les operacions de comerç exterior. El sistema financer actua seguint la premissa d'intermediari eficient entre oferents i demandants adquirint una ressonància en la totalitat dels sectors que operen en el mercat primari i que efectuen operacions de crèdit en àmbit estatal i interestatal. Els bancs són els operadors que executen aquestes operacions i fan d'intermediaris entre els oferents i els demandants, és per això que adquireixen una responsabilitat (que pot variar segons el tipus d'operació) la qual mereix ser objecte d'anàlisi d'aquest treball.

Els objectius que es volen aconseguir en aquest treball són inicialment fer un estudi concret del marc jurídic del crèdit documentari, determinar el funcionament d'aquest i veure els operadors que actuen en les operacions que vincula aquest contracte. Mitjançant les normes de la Càmera de Comerç Internacional (revisades per últim cop al 2006), es vol fer èmfasis d'aquells preceptes que mereixen ser objecte de tractament per tal d'entendre i desenvolupar el funcionament d'aquest instrument. En l'evolució d'aquest també es vol reflectir la jurisprudència aplicada i assentada per diferents Tribunals que determinen la direcció a seguir d'aquesta figura. Seguidament veure la perspectiva funcional i descriptiva d'aquesta eina dins el mercat fent una breu descripció del funcionament d'aquest tipus de contracte mercantil.

En la segona part del treball des d'una perspectiva més analítica, es vol observar les divergències que poden sorgir en el en el transcurs de l'operació de la funció i de la responsabilitat dels bancs intermediaris com a medis de garantia en l'operació. Es vol fer una anàlisi exhaustiu basat amb divers material jurídic que versa sobre el tema i jurisprudència sobre la responsabilitat dels banc intermediaris en la operació del crèdit documentari. Mereix especial atenció les diverses figures que interactuen com a bancs secundaris de dita operació: bancs emissor, avisador, confirmador i designat. Finalment cal fer les conclusions amb el resultat obtingut de l'anàlisi i les parts rellevants que han sorgit al llarg del treball.

El desenvolupament d'aquest treball es porta a terme en 2 parts: la primera fa referència a la naturalesa jurídica i el contingut del marc jurídic i legal de la figura del crèdit documentari. Es tracten les tres relacions bilaterals de la figura i també la seva funció. S'especifica també la tipologia i funcionament del crèdit documentari, fent una breu menció de les fases que componen aquesta operació.

La segona part versa sobre l'anàlisi de la responsabilitat dels bancs intermediaris de l'operació de crèdit documentari i l'eficàcia de les seves transaccions. Es tracta la responsabilitat dels bancs secundaris operadors: banc avisador, designat i confirmador i sobre els deures i obligacions d'aquests. Es fa referència als recursos processals i la clàusula d'exoneració de responsabilitat dels bancs. Per finalitzar es complementa tota la informació del crèdit documentari al llarg d'aquest treball amb jurisprudència i es va consolidant la figura també des del tracte que diversos autors fan mitjançant distintes referències bibliogràfiques.

Aquest treball té una especial rellevància en l'àmbit mercantil pel què fa a l'actuació internacional dels operadors dels mercats. Atès a l'establiment de les característiques legals del contracte de crèdit documentari, es garanteix l'eficàcia de les transaccions financeres i les operacions de crèdit, les quals són les que determinen una força normativa en relació a l'aplicació de les clàusules generals de la contractació en el nostre país.

Els motius del tema abordat són varis. Inicialment la passió cap a la matèria en l'àmbit mercantil i seguidament de les ganes de conèixer de manera global la interacció dels operadors en el mercat financer mitjançant un instrument com el crèdit documentari per tal de servir com a garantia en operacions tant habituals com pot ésser una compravenda o arrendament a distància. Aquest últim punt el qual tracta de la garantia que la operació de crèdit documentari desenvolupa, és el *target*¹ de tot operador esdevenint de manera paral·lela a la relació subjacent que afluïx conjuntament per satisfer les necessitats del mercat.

Mitjançant l'elaboració d'aquest treball s'espera obtenir un major coneixement i funcionament en l'àmbit de les operacions internacionals en matèria mercantil i concretament conèixer bé la figura del crèdit documentari. És un instrument que utilitzen els operadors des de fa anys, malgrat però ha patit canvis per tal de pal·liar les noves situacions que han sorgit i posteriorment s'ha hagut d'abordar per la doctrina i la jurisprudència. Es vol aconseguir que aquest treball pugui ésser utilitzat com a pauta en la didàctica i la docència o simplement d'investigació d'aquesta figura i adquirir un major aprenentatge per els lectors interessats en el crèdit documentari.

---

¹ Fa referència a l'objectiu, finalitat o propòsit que es vol arribar. És una paraula amb anglès que en el llenguatge col·loquial del mercat s'utilitza per tal de donar èmfasi al fi que es vol aconseguir.

PART PRIMERA: ESTUDI DEL CONTRACTE DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

I. CONSIDERACIONS GENERALS DE LA FIGURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

El crèdit documentari sorgeix com a conseqüència d'una necessitat atesa al tràfic comercial internacional. Aquesta necessitat es pot entendre més aviat com una garantia necessària per donar una solució al problema de la desconfiança que pot existir entre subjectes establerts en llocs diferents quan realitzen transaccions comercials entre ells. Quan el venedor quan es desprèn de la mercaderia ho vol fer amb la seguretat de que aquesta pugui ésser recollida efectivament i pagada per el comprador desconegut. De la mateixa manera però en sentit contrari, el comprador que paga la mercaderia abans de rebre-la i poder comprovar el seu estat real, vol tenir la certesa de que el venedor la remeti efectivament. En aquests casos el risc comercial que implica qualsevol operació entre persones amb solvència desconeguda, s'hi afegeix la dificultat de que les parts que operen des d'estats diferents puguin ésser sotmeses a reglamentacions nacionals diferents i que les pràctiques comercials no coincideixin. En aquesta conjectura és on adquireix sentit la participació d'una entitat de crèdit o banc a través de l'obertura del crèdit documentari².

Certament el crèdit documentari tot i ésser un instrument direccional, es pot considerar que és una operació relativament complexa. La qüestió principal que tot hom es pot preguntar és si realment el crèdit documentari és una solució o un problema afegit quan s'opera en el comerç internacional. Hi ha un elevat percentatge (concretament un 70%³ segons la CCI⁴) de crèdits documentaris on hi neixen discrepàncies i problemes a la seva primera presentació, però també és cert que moltes de les discrepàncies es resolen amb certa rapidesa i així el crèdit documentari acaba essent l'instrument de compliment de garantia seleccionat més adequat.

---

² Cal dir que el crèdit documentari no és l'únic instrument que pot arbitrar aquestes operacions, però sí que en l'actualitat esdevé un dels sistemes més perfectes i que ofereix una major seguretat en el tràfic comercial. GARRIGUES, J. *Contratos bancarios*,. 2^a ed. Madrid, 1975, P. 586-592.

³ Aquest percentatge ve estipulat per la CCI. FORNT ALSINA, FRANCISCO JAVIER. *Como evitar problemas con créditos documentarios*. 2008 (Comitè Espanyol de la Càmera de Comerç Internacional) Barcelona. Càmera de Comerç Internacional.

⁴ CCI.- Càmera de Comerç Internacional (*a partir d'ara CCI*)

L'origen del crèdit documentari es vincula amb les operacions de compravenda (la major part internacionals), però la posterior evolució d'aquesta figura ha portat que funcionés vinculat a altres operacions⁵ pel fet de tractar-se d'un mitjà de pagament bancari independent de la operació subjacent (operació base constituïda entre les parts operadores). L'article 5 de les RUU⁶ fa referència a "*mercaderies, serveis o prestacions*" això significa que aquesta figura es pot vincular amb aquests tipus de contractes.

El crèdit documentari per la seva naturalesa és una operació independent de la venda o de qualsevol altre contracte amb que pot estar vinculat. Aquesta definició ens la dóna l'article 4 de les RUU, fet que pronuncia que no tan sols queden sotmeses les compravendes a aquesta figura sinó que es pot utilitzar en diferents tipus de contracte tal i com es ve explicant. D'aquesta definició també es deriva que és una operació independent, és a dir que el crèdit documentari és la manera d'acord amb la qual les parts acorden realitzar el pagament. Dit d'una altra manera és la garantia a la operació subscripta del contracte subjacent⁷ del què el crèdit documentari per la pròpia funció que desenvolupa queda al marge.

---

⁵ En l'actualitat aquesta figura com a mitjà de pagament està vinculada no solament a compravendes sinó també a altres contractes: arrendaments de serveis o d'obra, assistència tècnica, comissió, agència, etc. Els requisits documentaris s'adaptaran a cada tipus de contracte.

⁶ **RUU**: Regles i Usos Uniformes, tanmateix s'anomena *UCP Uniform Customs and Practice for Documentary Credits*. Regulació uniformitzada assumida per la CCI Càmera de Comerç Internacional al Congrés de Viena de 1933 (primer text publicat) el qual ha sorgit diferents revisions: en 1951, 1962, 1974, 1983, 1993 i 2007. La última revisió va ser aprovada al 2006 (Document 600 CCI) encara que l'inici de la seva utilització es va efectuar l'1 de juliol de 2007. Cal afegir el document complementari per regular la presentació electrònica de documents amb motiu del crèdit documentari, el qual es pot identificar amb l'acrònim de eUCP. A més a Espanya s'està pendent de si s'aprova la proposta de Codi Mercantil de 2013, elaborada per la Comissió General de Codificació que dedica un Capítol als crèdits documentaris, dins la regulació dels contractes mercantils en particular (Llibre V, Títol VII, Capítol V, Articles 575-1 a 575-4).

⁷ Si així s'estipula a la operació el venedor té la obligació de procedir al cobrament a través d'aquest instrument de pagament, però tot i haver realitzat totes les càrregues que li són exigibles (presentació temporània dels documents estipulats davant del banc emissor o designat) no obté la quantitat deguda del banc i podrà reclamar-la del comprador, obligació de la qual subsistirà ja que el crèdit documentari és un mitjà de pagament *pro solvendo* i no *pro soluto*.

La independència del crèdit s'identifica amb l'efecte de la abstracció personal, el qual es reflecteix amb la figura anomenada delegació, o bé en la construcció atípica de l'assumpció abstracta d'obligacions. En aquest sentit el banc no pot oposar front al tercer (beneficiari) les excepcions derivades de la relació de provisió de fons (o de cobertura) ni tampoc les provinents de la relació subjacent, respecte a la qual el propi banc n'és aliè. Aquesta oponabilitat d'excepcions es justifica per el principi de l'autonomia de la voluntat i es concreta quan es pacta l'aplicació de les RUU (UCP) al crèdit, concretament en l'article 4, el qual s'ha fet referència.

Les RUU no presenten la condició de norma de Dret objectiu⁸. La seva qualificació com a llei és impossible donada la naturalesa privada de la organització en el si de la qual s'ha redactat, és a dir, la Càmera de Comerç Internacional. Tampoc es pot afirmar redundantment que constitueixen costum ni usos mercantils. Tot i la seva extensiva utilització no existeix prova de la concurrència dels elements constitutius de norma consuetudinària. D'altra banda però, l'article 1 de les RUU (UCP) 600 preveu que les regles seran d'aplicació a un crèdit documentari *“quan el text del crèdit indiqui expressament que està subjecte a aquestes regles”*, obligant a totes les parts *“llevat en lo que el crèdit modifiqui o exclogui de forma expressa”*⁹.

Partint de la base descrita anteriorment pot afirmar-se que les RUU (UCP) són condicions generals que formen part del contracte en el cas que hi contingui la clàusula de submissió a aquestes i es respectin els requisits d'incorporació que exigeix les condicions generals de la contractació¹⁰. Conseqüentment el règim contractual predisposat és disponible per les parts, les quals poden alterar-ne el seu contingut en la mesura necessària que calgui per adaptar la operació a les necessitats del cas concret tal com exposa l'article 1 *in fine* de les RUU (UCP) 600.

---

⁸ Dret objectiu en el sentit de norma o conjunt de normes les quals d'una banda atorguen drets o facultats i per l'altra, estableixen o imposen obligacions correlativament.

⁹ L'article 575-1.3 de la Proposta de Codi Mercantil inverteix aquesta regla declarant l'aplicabilitat supletòria de les UCP en cas de silenci en el crèdit i, a més, les hi confereix una funció interpretativa de les normes del propi Codi. *“llevat que en el crèdit documentari es disposi una altra cosa, s'aplicarà supletòriament les Regles i Usos Uniformes per els Crèdits Documentaris aprovats per la CCI vigents en el moment de l'emissió del crèdit; dites regles i usos s'aplicaran igualment per interpretar els preceptes el present capítol”*.

¹⁰ **CGC**: les Condicions Generals de la Contractació, Llei 7/1998 en concret els articles 5 i 7. Però aquesta conclusió haurà d'ésser posteriorment revisada si finalment s'aprova l'article 575 de la Proposta del Codi Mercantil amb el tenor literal que s'ha fet referència anteriorment.

A més a més de les RUU la relació que uneix a l'ordenant del crèdit documentari amb el banc emissor, com també la relació entre els bancs participants de la operació li són d'aplicació les normes contingudes al Codi de Comerç (CCom) sobre comissió mercantil, i supletòriament les del Codi Civil (CC) sobre el contracte de mandat, i les disposicions generals sobre les obligacions i contractes.

II. CONCEPTE I DESCRIPCIÓ DE LA FIGURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

El concepte del crèdit documentari es pot definir com la operació en la qual una entitat de crèdit que es denomina banc emissor, assumeix en nom propi i per compte del seu client el que es denomina ordenant, la obligació d'efectuar un pagament a una altra persona denominada beneficiari, contra la entrega per aquest últim d'una sèrie de documents.

La figura es pot descriure de tal manera que si el crèdit deriva d'una compravenda, el comprador és l'ordenant el qual sol·licita al banc l'obertura del crèdit a favor del venedor o beneficiari, per tal d'atendre el pagament del preu. El beneficiari ha de presentar al banc uns documents per cobrar el crèdit, de tal manera que aquests acrediten el compliment de les obligacions del venedor-beneficiari derivades del contracte de compravenda i en particular, l'expedició de les mercaderies al destí del lloc on es troba l'ordenant.

D'aquesta manera el venedor no perd el control sobre l'objecte de la compravenda fins que rep el preu. El banc emissor segueix els documents fins al comprador, que rep la possessió de la mercaderia instrumentada a través dels documents contra reembors, llevat en aquells supòsits en què el banc li concedeixi crèdit. La garantia per el venedor resideix en la promesa irrevocable del banc a pagar contra els documents previstos. La garantia per el comprador consisteix en canvi, en la prova de l'efectiva disposició de les mercaderies, que acredita la presentació dels documents. Quan en la operació hi ha un títol valor de tradició, l'entrega dels documents equival a la de les mercaderies, ja que aquestes no poden ésser entregades sense la presentació d'aquests. El banc no participa en la relació subjacent la qual seria la compravenda entre l'ordenant i el beneficiari (és a dir comprador i venedor), el banc es limita a obrir el crèdit i comunicar l'obertura al beneficiari en un primer moment i posteriorment, a atendre el pagament un cop ha examinat la conformitat dels documents presentats per dit beneficiari.

Sens perjudici del contingut del contracte del crèdit documentari que s'analitzarà posteriorment, és convenient atendre de manera esquemàtica la successió dels actes d'aquest instrument en la operació efectiva d'un crèdit documentari, ja que neixen diferents relacions i funcions:

- En la relació subjacent es preveu que el pagament ha d'instrumentar-se per mitjà del crèdit documentari.
- El deutor ordena al seu banc l'obertura del crèdit, fixant les condicions per les quals ha de regir-se.
- El banc emissor obre el crèdit conforme les condicions de la sol·licitud i ho comunica al beneficiari per sí mateix o bé a través d'un segon banc.

La funció del segon banc pot limitar-se a la notificació de l'obertura del crèdit (essent un banc avisador) o pot estendre també a la recepció dels documents i la realització del pagament (essent un banc designat o banc pagador). Inclòs pot vincular la seva responsabilitat personal a la realització del mateix assumint una obligació ferma i en nom propi idèntica a la del banc emissor (essent un banc confirmant). La funció i facultats conferides al segon banc dependrà a les instruccions impartides per l'ordenant (el comprador)¹¹.

- Rebuda la notificació, el beneficiari procedeix a consignar les mercaderies a nom de l'ordenant o en ocasions a nom del banc emissor, si aquest desitja comptar amb un dret de retenció sobre les mercaderies. Els documents obtinguts es presenten al banc emissor o al segon o successiu banc intermediari participant, per canviar-los per l'import del crèdit.
- El banc corresponent comprovarà la regularitat formal dels documents i efectuarà, en el cas establert, el pagament.
- El banc reclamarà a l'ordenant el reembors de l'import satisfet, a no ser que hagi rebut una provisió de fons, i li entregarà els documents.
- Quan l'ordenant posseeix els documents de tradició podrà retirar les mercaderies del lloc en el què es trobin dipositades (generalment sol ésser al port de destí).

---

¹¹ S'analitzarà amb més profunditat a la segona part d'aquest treball la funció i responsabilitat de les entitats de crèdit o bancs intermediaris que intervenen en aquest instrument del crèdit documentari.

III. FUNCIO ECONÒMICA I NATURALESA JURÍDICA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

El crèdit documentari compleix bàsicament tres funcions (tot i que alguna d'aquestes no es doni en algun dels casos). En primer lloc, compleix la funció d'intermediació del pagament. En segon lloc, atén a la funció de garantia ja que la solvència patrimonial i professional del banc assegura al beneficiari que cobrarà l'import del qual n'és creditor contra presentació dels documents conformes. Per últim, compleix una funció de finançament¹² (aquesta funció no es compleix sempre sinó en alguns casos) quan el banc efectua el pagament del crèdit al beneficiari sense exigir una prèvia provisió de fons o un reembors immediat de l'import satisfet. Si aquesta última funció creditícia no es dona, en el moment de l'obertura del crèdit s'haurà d'aportar una provisió de fons per l'import que el banc ha de satisfer al beneficiari.

Fent referència a la determinació de la naturalesa jurídica de cada una de les relacions que poden establir-se entre els elements que configuren aquesta figura, s'arriba a la conclusió de que una característica pròpia del crèdit documentari és la seva estructura triangular, a partir de la qual neixen tres relacions bilaterals: per una banda, la relació que uneix a l'ordenant amb el beneficiari (relació subjacent o causal). Seguidament la relació de l'ordenant amb el banc emissor (relació de cobertura o de provisió de fons) i per altra banda, la relació del banc emissor amb el beneficiari (el crèdit documentari pròpiament dit o el crèdit documentari *stricto sensu*).

La primera de les relacions (relació subjacent o causal) pot revestir diverses formes; compravenda, arrendament d'obra (construcció d'una nau industrial), arrendament de serveis (servei de manteniment de la instal·lació), etc. En cada un d'aquests casos es regirà per les normes tipificades aplicables d'aquestes operacions.

---

¹² L'eventual diferiment de l'obligació de reembors atén a la concessió de crèdit a l'ordenant. Aquesta funció creditícia no és necessària quan al client no li és d'interès suportar la càrrega financera que suposa la concessió de crèdit o si el banc no està disposat a concedir-li.

La segona relació (relació de cobertura o de provisió de fons) es pot reconduir a la figura de la comissió mercantil ja que opera el banc emissor¹³. El banc comissionista rep el mandat de l'ordenant (comitent) d'obrir el crèdit documentari a favor del beneficiari. La comissió és indirecte donat que el banc no representa a l'ordenant front al beneficiari per celebrar cap negoci jurídic, sinó que es compromet personalment *proprio nomine* al pagament del crèdit.

Tanmateix el banc pot exercir l'objecte de la comissió per sí mateix o bé delegar l'execució a un substitut el qual serà el banc intervingent, escollit per el banc emissor o bé per l'ordenant. Sobre l'actuació del segon banc intermediari, pot intervenir un nou contracte de comissió, ja sigui de forma directe o indirecte.

En la tercera relació (el crèdit documentari *stricto sensu*) el qual uneix el banc emissor amb el beneficiari, es formalitza a través de la denominada "Carta de Crèdit" per la qual el banc comunica al beneficiari que s'obliga de forma irrevocable a pagar un determinat import contra l'entrega efectiva dels documents que es descriuen a la carta de crèdit. La entrega dels documents està subjecta a uns determinats terminis.

Aquesta última relació ha portat a terme que s'estudiés aquesta figura de diferents formes, del qual s'ha sostret que la relació entre el banc emissor i el beneficiari fa que constitueixi una modalitat contractual atípica, que es pot definir descriptivament com a una promesa cumulativa, abstracta i condicional del deute. Des de la recepció de la carta de crèdit, el beneficiari considera que el banc està obligat al pagament sempre que es donin les condicions documentals que s'imposen. Aquest fet presenta el problema de la falta d'acceptació el qual el nostre ordenament jurídic ha donat la solució a la perfecció del contracte amb la tesis de "presumpta acceptació". Si el beneficiari presenta els documents per cobrar el crèdit o almenys realitza els actes que condueixen a la obtenció d'aquests manifesta a través d'aquests actes la voluntat d'acceptar (*facta concludentia*). També s'estableix que el beneficiari no ha d'acceptar perquè accepta prèviament amb l'acord de pagament mitjançant el crèdit documentari que fa amb l'ordenant a través del negoci subjacent.

---

¹³ L'article 244 del Codi de Comerç exposa: "serà comissió mercantil el mandat quan tingui per objecte un acte o operació de comerç i sigui comerciant o agent mediador del comerç el comitent o el comissionista".

Altres autors fonamenten el naixement de l'obligació a càrrec del banc, és a dir, la obligació no neix a partir d'un contracte, sinó per la voluntat unilateral del banc. La relació entre el banc i el beneficiari no consisteix en un contracte, sinó en un negoci jurídic unilateral (declaració unilateral com a font d'obligacions). Seguint la dinàmica negocial del crèdit documentari, el banc està obligat des del moment de l'emissió i el beneficiari no és necessari que emeti l'acceptació ja que per aquest últim la garantia deriva del compromís assumit i comunicat per el banc.

Ja sigui qualificat com un contracte o com un negoci jurídic unilateral, lo característic d'aquesta relació entre el banc i el beneficiari és la separació de les dos relacions anteriors. La separació o independència que ha estat reconeguda en múltiples ocasions per el Tribunal Suprem¹⁴ el qual la doctrina explica mitjançant el principi de l'autonomia de la voluntat.

El principi d'independència expressat a l'article 4 de les RUU (UCP) tal i com s'ha fet esment a l'apartat anterior d'aquest treball, imposa la separació absoluta de la relació del crèdit documentari respecte a la relació subjacent, per la qual s'obre el pagament. L'eventual incompliment de les obligacions derivades de la relació subjacent han de resoldre's entre l'ordenant i el beneficiari en un litigi posterior a l'execució del crèdit, la doctrina alemanya ho defineix com: *primer pagar i després pledejar* amb l'aforisme "*erst zahlen, dann prozessieren*".

---

¹⁴ **Sentència SSTS 12 de juliol de 2007 (RJ 2007, 5134)**. "*En relació amb el tema que importa al present procés la doctrina jurisprudencial ha vingut declarant amb caràcter general que les parts interessades en el crèdit documentari han de considerar els documents i no les mercaderies, i es fa especial èmfasis de que els bancs han d'examinar tots els documents amb una atenció raonable per assegurar-se de que, aparentment, estan d'acord amb els termes i condicions de crèdit*".

"És cert que el contracte de crèdit documentari és independent del contracte de compravenda base o subjacent sense participar en absolut de les condicions dels contractes que regeixen el deute, però en el cas de la pretensió de la part actora d'aquest litigi, no tracte de subjectar el banc emissor a les condicions del contracte subjacent, sinó a les condicions del crèdit documentari per les quals es regeix la obligació assumida per el banc emissor, el qual ha de respondre de la seva negligència quan fa efectiu el pagament sense haver complit els requisits condicionals. No es tracta de que el banc emissor hagi de fer una investigació, o assegurar-se de la realitat de la mercaderia, sinó únicament de fer un examen estricte de la documentació exigible i un judici comparatiu amb les condicions de la operació creditícia".

IV. TIPOLOGIA DE CRÈDITS DOCUMENTARIS

El crèdit documentari és una figura flexible que ofereix varies possibilitats d'adaptació a les necessitats que es presenten a la pràctica, és per això que en aquest treball s'exposa la tipologia més característica del crèdit documentari de l'àmplia tipologia existent.

Crèdits revocables i crèdits irrevocables:

Sota la vigència de les edicions anteriors de les RUU de la CCI es diferenciava entre els crèdits revocables i crèdits irrevocables. Els crèdits revocables es caracteritzaven com aquells que podien ésser modificats o cancel·lats per el banc emissor en qualsevol moment sense previ avís al beneficiari, normalment per iniciativa de l'ordenant sense que la revocació impliqués necessàriament un incompliment de les obligacions que el mateix assumia en virtut de la relació subjacent. En canvi, el crèdit irrevocable és descrit per les RUU com un "*compromís ferm per part del banc emissor*" d'atendre el pagament del mode previst a l'obertura del crèdit sempre que els documents presentats siguin conformes.

L'escassa o gairebé nul·la presència del crèdit revocable en el tràfic bancari i comercial ha conduït a la desaparició de l'últim text de les regles RUU-UCP 600 (entrades en vigor al 2007). El crèdit documentari es defineix en general, com un acord irrevocable del qual es constitueix un compromís cert del banc pagador atenent a la presentació conforme de documents¹⁵. Aquest compromís del banc emissor no solament no pot ésser revocat, sinó que tampoc pot ésser modificat sense el consentiment del beneficiari, consentiment del qual s'ha de notificar però que pot presumir-se a l'entrega dels documents conformes amb els aspectes que han estat objecte de modificació (article 10 RUU-UCP 600). Naturalment també els bancs emissor i confirmador (si aquest últim hi actués) hauran de manifestar la seva avinença.

---

¹⁵ El fet de que les RUU no reconeguin la figura del crèdit documentari revocable no significa que aquest crèdit no pugui emetre's, ja que atén a un caràcter contractual del text de la CCI i la possibilitat de que les parts no invoquin el text de la CCI i facin valer el principi de l'autonomia de la voluntat, tal com exposa l'autor García-Pita J.L. GARCÍA-PITA, J.L. *Tratado de Derecho Mercantil; Operaciones Bancarias Neutras*. Tomo XXXIX. vol. 5º, Editorial: Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid/Barcelona 2009, P.100.

Crèdits confirmats o els no confirmats:

La garantia que ofereix un crèdit irrevocable pot ésser no suficient per al beneficiari. S'ha de tenir en compte que normalment l'ordenant escull el banc emissor i que a més sol ésser situat al seu país. Així per assegurar la seva posició creditora, el beneficiari pot exigir que el compromís en ferm sigui assumit per el seu propi banc de confiança. Aquest efecte es pot aconseguir mitjançant la participació d'un segon banc, el qual assumeix el mateix compromís en ferm que el banc emissor, contractat per l'ordenant per mitjà del que es denomina confirmació del crèdit. A tenor d'aquesta explicació sorgeix la segona modalitat de crèdit el qual pot ésser un crèdit confirmat quan el banc confirmador actua en aquest sentit. La participació del banc confirmador proporciona una seguretat complementaria.

L'article 9.b de les RUU-UCP 600 defineixen els crèdits confirmats en els mateixos termes que els crèdits irrevocables, el qual fa referència al compromís en ferm del segon banc que participa a la operació. De tot això se'n desprèn que el banc confirmant manté una relació amb el beneficiari de la mateixa naturalesa que la del banc emissor.

Crèdits transferibles o intransferibles:

Una altra classificació és la dels crèdits transferibles i intransferibles. Es distingeixen aquests dos perquè només són transferibles aquells crèdits en els quals s'hagi previst de forma clara el caràcter de transferible. D'altra banda, aquest crèdit només pot ésser transferible d'un sol cop, llevat estipulació en contra. En canvi, s'admeten transferències fraccionades amb la única limitació de que el conjunt d'aquestes no superin l'import del crèdit i sempre que no hagi estat prohibit els embarcaments o disposicions parcials.

Mitjançant la transferència al beneficiari (el primer beneficiari) es requereix al banc que posi el crèdit a disposició d'un segon o segons beneficiaris. L'efecte que s'aconsegueix és estendre la cobertura del crèdit a més d'una relació subjacent. S'utilitza quan l'exportador no posseeix la mercaderia que ha d'exportar, suposant una garantia de cobrament per els seus proveïdors.

La transferència suposa l'emissió d'un nou crèdit que des d'un punt de vista formal es verifica mitjançant l'enviament d'una nova carta de crèdit, emesa per el banc emissor i confirmada per el banc confirmador o bé emesa directament per el banc confirmador en nom propi i en nom i representació del banc emissor. Tot i així, no es produeix l'extinció per novació de l'antiga obligació del banc front al primer beneficiari, encara que es produeixi una modificació, com a mínim, en l'import i normalment també en el termini.

La transferència del crèdit no ofereix massa flexibilitat donat que el segon beneficiari es situa en la posició del primer en les condicions originals del contracte, que poden no ajustar-se als interessos d'aquell. Únicament poden modificar-se: l'import del crèdit, preu unitari, data de venciment, període de presentació i la última data d'embarcament o període determinat d'expedició. Solament es pot modificar el termini per reduir-los o fer-los més curts (com a excepció, es pot augmentar el percentatge sobre el qual ha d'estendre's la cobertura de l'assegurança). D'altra banda, el fet de que un crèdit sigui transferible no implica que pugui fer-se l'efectiva transferència en tots els casos, ja que posteriorment ha d'ésser consentida per el banc transferidor tal i com exposa l'article 38.a de les RUU-UCP 600.

Cal fer referència a procediments alternatius a la transferència com seria la cessió del producte del crèdit (article 39 RUU-UCP 600) o al denominat crèdit subsidiari. La cessió del crèdit significa, la cessió del dret de crèdit que té el beneficiari front al banc a partir de que aquest ha qualificat positivament la documentació presentada per aquell. El crèdit subsidiari en canvi, és un segon crèdit que s'obra prenent com a contra garantia el crèdit original (el qual no ve regulat per les RUU) i compleix la mateixa funció que la transferència del crèdit, però ofereix com a valor afegit la seva flexibilitat donat que al obrir un nou crèdit poden pactar-se les condicions que es considerin més apropiades per la ulterior relació subjacent (una nova descripció de les mercaderies i la exigència de documents diferents).

Crèdits divisibles o indivisibles:

Els crèdits també poden ésser divisibles o indivisibles, en funció de si es permet o es prohibeix les utilitzacions parcials (aquestes estan permeses llevat pacte en contra en el crèdit). S'ha de tenir en compte que si s'estipulen enviaments fraccionats en períodes determinats, pel fet de no utilitzar en el temps adequat la fracció corresponent farà cessar la disponibilitat sobre la mateixa. La divisió del crèdit pot perjudicar a l'ordenant interessat en obtenir una totalitat de la quantitat del producte i no una quantitat inferior. Per pal·liar aquest risc l'ordenant pot prohibir les expedicions parcials.

La Commercial letter of credit o standby letters of credit:

Pel què fa la *Commercial letter of credit* és una versió anglosaxona del crèdit documentari. No obstant, tant la figura *Stand By* com la *Commercial letter of credit* són pràcticament iguals sense poder-ne extreure'n gaires diferències. La *Commercial letter* té una vocació d'execució, és a dir, en el supòsit normal el banc ha de pagar el crèdit i aquest es paga per què d'aquesta manera l'ordenant compleixi la seva obligació en la relació subjacent. El venedor entrega la cosa i el comprador paga el preu a través del seu banc. En canvi, la *Stand By letters of credit* és un crèdit documentari que ha perdut la seva funció de mediació en el pagament, concentrant-ne la seva operativitat en una funció exclusiva de garantia. La *Stand By letter* a diferència de la *Commercial letter* solament s'executa si es produeix un fet negatiu: l'incompliment d'una de les parts del contracte, l'ordenant de la garantia. La participació del banc no ajuda al compliment d'una obligació sinó que pal·lia els efectes de l'incompliment de la mateixa. La reclamació del pagament per part del beneficiari es produeix solament quan l'obligat en virtut de la relació subjacent ha deixat de realitzar la prestació compromesa, que pot ésser de diversa índole, perquè el fet garantit pot consistir tant en la falta del compliment de l'obligació pecuniària (falta de pagament) com no pecuniària (entrega de les mercaderies).

Revolving credits o crèdits amb vocació de permanència:

Els *Revolving credits* o crèdits amb vocació de permanència (o també crèdits rotatius) és un tipus de crèdit el qual es va renovant a mesura que l'ordenant va reintegrant l'import satisfet per el banc, de manera que poden estar disponibles altre cop sense la necessitat de fer noves formalitats. El crèdit es renova automàticament en els mateixos termes i condicions tantes vegades com s'especifiqui. Són crèdits dels quals es permet anticipar els fons al beneficiari abans de que aquest presenti els documents requerits (*red ink clause*¹⁶) o bé mitjançant la presentació de documents provisionals (*green clause*)¹⁷.

Disposició segons el tipus de pagament

Un cop s'ha complert els termes especificats en el crèdit, el banc emissor procedirà al seu pagament. Pot ésser un crèdit pagat en metàl·lic o a la vista, on el banc pagador efectua el pagament un cop ha rebut els documents de l'exportador i coincideixen amb els que el crèdit exigeix. També pot estipular-se mitjançant pagament diferit, on es cobra l'operació després del lliurament de la mercaderia. D'altra banda també pot ésser per mitjà d'un pagament mixta, on el banc confirmador efectua un pagament parcial a la vista al banc emissor per l'import de la utilització, i es compromet a efectuar el pagament de la resta en un o varis terminis els quals han d'estar indicats a les condicions del crèdit. També pot ésser mitjançant pagament per acceptació i pagament amb lletra de canvi. Els diversos tipus de pagament seran examinats més endavant en aquest treball.

---

¹⁶ **Red ink clause:** L'exportador pot beneficiar-se d'una bestreta total o parcial del crèdit. Es tracta de crèdits oberts a favor de beneficiaris que gaudeixen de la completa confiança de l'ordenant. En ocasions, es poden emetre a favor de societats filials radicades a l'estranger que necessiten finançament per poder adquirir les mercaderies que exporten al país de la societat. L'obertura d'un crèdit per un banc emissor, confirmat per un banc del lloc en el que es trobin les filials, permet accedir al finançament desitjat. El banc confirmant anticipa l'import del crèdit a l'espera d'una posterior entrega dels documents amb la garantia de ser reemborsat per el banc emissor encara en el cas de que els documents no arribin a presentar-se.

¹⁷ **Green clause:** Aquests crèdits s'utilitzen en casos on el beneficiari té la possessió de les mercaderies o està en procés de fabricació i encara no les ha expedit amb destí de l'ordenant, ha de justificar que té la possessió d'aquestes. En aquest cas, es condiona l'entrega de la bestreta a la presentació d'algun títol representatiu de la possessió sobre les mercaderies, com un resguard de dipòsit en un magatzem general.

V. ESTRUCTURA DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

Inicialment cal identificar l'estructura del crèdit documentari on la descripció general d'aquest està format per tres relacions bilaterals: la relació subjacent, que uneix l'ordenant (comprador) amb el beneficiari (venedor), la relació de cobertura, la qual formen part l'ordenant i el banc emissor i finalment la relació del crèdit documentari *stricto sensu* que articula el banc emissor amb el beneficiari. D'aquesta estructura se'n pot dir que forma una relació triangular, però no és la única estructura del crèdit documentari ja que aquesta pot ésser més complexa quan hi intervenen més elements que veurem a continuació.

Els elements personals que conformen aquesta relació triangular o tres relacions bilaterals són: l'ordenant (*applicant*) és la persona que efectua l'obertura del crèdit documentari. El banc emissor (*issuing Bank*) és la figura que emet el crèdit i el paga quan es compleixen les condicions documentals previstes a la carta de crèdit. I el beneficiari (*beneficiary*) és el creditor de la relació subjacent i també és la persona a favor del qual s'emet el crèdit i que ha de portar a terme la presentació dels documents al banc per poder cobrar el crèdit esmentat. Tanmateix s'ha esmentat que aquesta estructura triangular és la mínima, però que pot ésser més complexa quan hi ha més intervinents en el crèdit documentari. Quan s'hi afegeix la intervenció d'un segon banc intermediari, aquest pot dur a terme varies funcions. Pot intervenir un banc avisador (*advising bank*) encarregat de notificar l'obertura del crèdit, un banc designat o pagador (*nominated bank*) amb competència per pagar el crèdit un cop ha rebut i examinat els documents, i el banc confirmador (*confirming bank*) el qual es responsabilitza de dur a terme el pagament conjuntament amb el banc emissor.

Cal fer referència que el crèdit documentari disposa en tot cas d'un suport documental en el que es plasmen les relacions jurídiques obligatòries a les que s'ha fet menció. La sol·licitud d'obertura del crèdit es porta a terme mitjançant una *pòlissa bancària* que s'utilitza com a mecanisme de transmissió de les instruccions de l'ordenant cap al banc emissor. L'obertura del crèdit es documenta amb la denominada *Carta de Crèdit* que el banc emissor remet al beneficiari per què aquest en tingui constància de l'emissió i de les condicions que ha de complimentar per poder exigir el pagament del crèdit.

VI. CONTINGUT EN LES RELACIONS DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

La Relació Subjacent

En el si de la relació subjacent es genera per cada una de les parts les obligacions pròpies del contracte (per exemple en un contracte de compravenda o un contracte d'arrendament o d'altres on es generen les obligacions pròpies d'aquests tipus de contractes). Als efectes del crèdit documentari i de dita relació subjacent, s'ha d'estipular una clàusula on s'especifiqui les condicions que ha de reunir el crèdit per satisfer la pretensió de la part que exigeix aquest mètode de pagament. Tal com la confirmació d'un segon banc, l'import, els documents que s'han de presentar o el termini de vigència, entre d'altres.

En el supòsit típic de la compravenda, el comprador no pot compel·lir al venedor a posar a la seva disposició la mercaderia sense haver sol·licitat i obtingut l'obertura del crèdit en termes convinguts. En canvi, el venedor pot instar la resolució del contracte i en el seu cas, la reclamació de danys i perjudicis¹⁸ si el comprador no ha donat compliment a l'obligació preliminar.

L'obertura del crèdit genera una sèrie de despeses per l'ordenant, el qual ostenta un interès legítim en rebre els documents a través del banc de la forma prevista (sobretot si vol revendre les mercaderies abans de que aquestes arribin al punt de destí). D'altra banda, si el beneficiari no ha aconseguit cobrar el crèdit (per haver caducat els documents de transport per exemple) en aquest cas la única alternativa és reclamar directament del comprador-ordenant del crèdit¹⁹.

---

¹⁸ L'article 1101 CC exposa que queden subjectes al pagament de danys i perjudicis els que incompleixin les obligacions incorrent en morositat, dol o negligència. I l'article 1124 CC exposa la facultat de resoldre les obligacions en el cas que un dels obligats no compleixi. El perjudicat pot escollir entre el compliment de la resolució de la obligació o al rescabament de danys i perjudicis més l'abonament d'interessos en ambdós casos.

¹⁹ En principi l'ordenant no queda alliberat de l'obligació de pagament per el mer fet de que els documents presentats al banc no reuneixin les condicions de regularitat formal requerides, llevat si la falta de conformitat es correspon a l'incompliment del venedor de les obligacions derivades de la compravenda.

En general l'emissió de crèdit no produeix un efecte alliberador de l'obligació de l'ordenant front al beneficiari: no constitueix un supòsit de *datio pro soluto*²⁰, és a dir, que no s'extingeix l'obligació donant una cosa diferent a la deguda. Cal destacar que el crèdit documentari tot i funcionar independentment de la relació subjacent, és susceptible d'influir en aquesta. De tal manera que si s'exigeix com instrument de pagament de la compravenda l'obertura del crèdit documentari i en aquest es proposa un termini de validesa o entrega de documents, pot considerar-se que també es vol mutar el termini d'entrega de les mercaderies previst inicialment al contracte de compravenda que forma la relació subjacent, per via d'interpretació contractual la modificació del crèdit seria un acte coetani o posterior a tenir en consideració²¹.

La Relació de Cobertura

L'ordenant ha de transmetre al banc emissor les instruccions precises per l'obertura del crèdit documentari. A més, s'obliga a pagar una comissió per la retribució els seu servei i reemborsar els desemborsaments realitzats de l'execució del crèdit (bàsicament el pagament e l'import i les comissions avançades per els serveis prestats per altres bancs). Si existeix una concessió de crèdit en el sentit de que el banc finança l'operació al atendre al pagament sense haver rebut provisió de fons, l'ordenant haurà de pagar els interessos corresponents d'un finançament.

El banc per la seva part s'obliga front a l'ordenant a avisar de l'obertura del crèdit, recollir els documents presentats per el beneficiari, examinar l'adequació de les condicions establertes a la carta de crèdit, realitzar el pagament de l'import del crèdit del mode previst i posar els documents a disposició de l'ordenant. Entre aquestes obligacions poden identificar-se algunes obligacions de resultat (emetre el crèdit i comunicar l'obertura d'aquest i d'atendre al pagament del mateix) i altres activitats (examinar diligentment els documents que presenta el beneficiari).

---

²⁰ La *datio pro soluto* és significativa de l'adjudicació del pagament de deutes, si bé es tracta d'un acte en virtut del qual el deutor transmet béns de la seva propietat al creditor, amb la finalitat de que s'extingeixi el crèdit del que n'era titular, actuant aquest crèdit amb lla mateixa funció del preu de la compravenda. En canvi la *datio pro solvendo* té regulació específica a l'article 1175 CC on es configura com un negoci jurídic en virtut del qual en el negoci no s'extingeix el crèdit en la seva totalitat, llevat pacte en contra, el deutor segueix essent adjudicatari de la part del crèdit que no s'ha pagat o arribat de la realització de la transmissió d'algun bé.

²¹ L'article 1282 CC exposa que per jutjar la intenció dels contractants s'ha d'atendre principalment als actes coetanis i posteriors al contracte que aquests executen.

Al moment que es fa la sol·licitud de l'obertura del crèdit, l'activitat del banc ha de regir-se per un compliment estricte *stricto compliance* de les instruccions impartides per l'ordenant. S'ha d'entendre que l'àmbit de discrecionalitat del banc queda restringit a la mínima expressió. Un cop obert el crèdit el banc emissor assumeix l'obligació en nom propi front al beneficiari, del qual ja no pot incidir la voluntat de l'ordenant. Aquest últim no pot impartir instruccions noves sobre el crèdit documentari establert, perquè té el caràcter independent, però sí que pot acceptar o instar modificacions en el mateix en determinats casos²².

A partir de l'emissió del crèdit el banc també està vinculat per el principi de compliment estricte, però respecte de les condicions consignades a la carta de crèdit i de les regles contingudes a les UCP 600 (RUU), en relació amb l'examen i gestió dels documents i la realització del pagament.

El Crèdit Documentari Stricto Sensu:

El banc emissor assumeix front al beneficiari el compromís en ferm de pagar l'import del crèdit contra l'entrega dels documents conforme a les condicions del crèdit. Aquesta obligació neix en el moment que s'emet el crèdit²³, sense ésser necessari que l'emissió hagi estat notificada al beneficiari.

Rebut els documents i comprovada la seva adequació a les condicions exigides, el banc ha de procedir al pagament de la forma estipulada mitjançant el tipus de pagament acordat, tenint en compte que les regles (RUU- UCP 600) preveuen diversos modes de pagament (pagament a la vista, pagament diferit, pagament per acceptació i pagament per negociació). Sens perjudici de que es pugui pactar una modalitat diferent o la combinació de dos o més dels sistemes anteriors. El beneficiari no assumeix una autèntica obligació front al banc, sinó que l'entrega dels documents suposa per aquest una càrrega o una condició prèvia per reclamar el pagament de l'import del crèdit.

---

²² Segons l'article 10.a RUU (UCP 600) no es pot modificar ni cancel·lar un crèdit sense el consentiment del banc emissor, del banc confirmador i del beneficiari, llevat del cas que exposa l'article 38 de les mateixes regles el qual fa referència als crèdits transferibles.

²³ Tal com exposa l'article 7.b de les RUU (UCP 600) el banc emissor està irrevocablement obligat a honrar des del moment en què s'emet el crèdit.

VII. FUNCIONAMENT DEL CRÈDIT DOCUMENTARI

FASES DEL PROCÉS

El procediment diacrònic que segueix un crèdit documentari es pot determinar amb les següents fases:

Ala fase preliminar en el sí de la relació subjacent, es preveu que el pagament ha d'instrumentar-se per mitjà d'un crèdit documentari. El deutor ordena al banc l'obertura del crèdit fixant les condicions per les que s'ha de regir la seva realització.

A la fase d'emissió, el banc obra el crèdit conforme a les condicions de la sol·licitud i ho comunica al beneficiari per si mateix o a través d'un segon banc. El segon banc pot limitar-se a notificar l'obertura (banc avisador), així com també pot assumir el deure de recollir els documents i realitzar el pagament en nom i per compte del primer banc (banc pagador), inclús es pot vincular la seva responsabilitat personal front al beneficiari (banc confirmant). Les facultats que se li atorguen a aquest segon banc depenen de les instruccions impartides per l'ordenant.

I finalment a la fase d'execució i quan es rep la notificació, el beneficiari procedeix a consignar les mercaderies a nom de l'ordenant. Els documents obtinguts es remetent al banc emissor o al segon o successiu banc que hi participa, per tal de canviar-los per l'import del crèdit. El banc comprova la regularitat formal dels documents i efectua el pagament. Posteriorment el banc reclama a l'ordenant el reemborsament de l'import satisfet si és que aquest no li ha provingut d'una provisió de fons, i a continuació li fa entrega del lot de documents. Amb aquests documents de tradició l'ordenant finalment pot rescatar les mercaderies del lloc on es trobin dipositades (generalment al port de destí).

LA SOL·LICITUD D'OBERTURA

La sol·licitud d'obertura pot formalitzar-se a través d'una pòlissa que l'entitat de crèdit utilitza de forma estandarditzada. Aquesta pòlissa està especialment dissenyada per què l'ordenant pugui transmetre de forma clara les instruccions al banc emissor. Normalment sol ésser clàusules generals, encara que en algunes ocasions es sol estipular o clarificar alguns conceptes dels que en les RUU (UCP 600) no hi fa menció.

Les instruccions d'obertura així com les relatives a posteriors eventuals modificacions del contracte han d'ésser completes i precises. Les instruccions comuns que haurien d'estar estipulades són tal com: el caràcter del crèdit confirmat o no confirmat, la identitat i el domicili del beneficiari, l'import del crèdit, el caràcter divisible o indivisible del crèdit i si aquest admet les entregues parcials, els terminis de vigència i d'embarcament de les mercaderies, la succinta descripció de les mercaderies, els documents que ha de presentar el beneficiari o altres que es creguin necessàries per l'establiment de l'operació.

Cal destacar que les entitats de crèdit o els bancs no tracten amb les mercaderies sinó que tracten amb els documents i això suposa que indirectament el pagament no pot quedar sotmès a la relació subjacent (principi d'independència que s'ha fet esment). Això suposa que es poden produir fets no susceptibles de verificació a través dels documents que configuren la carta de crèdit, és a dir, el pagament no es pot condicionar a l'estat de la mercaderia. Les RUU- UCP 600 estableixen de forma clara que, si un crèdit conté una condició sense estipular en el document que ha d'evidenciar el compliment de la condició, el banc ha de considerar dita condició com no establerta i conseqüentment no la pot tenir en compte²⁴. A més, el principi d'independència no pot sotmetre el pagament a que la mercaderia sigui acceptada per l'ordenant. El banc ha de seguir les instruccions impartides per l'ordenant a la sol·licitud de l'obertura. No obstant, si no és així aquesta relació no pot transcendir al beneficiari sinó que s'ha de mantenir exclusivament a la relació de cobertura, donat que el banc queda obligat front a l'ordenant en els termes que el crèdit documentari estableix.

---

²⁴ Article 14.h de les RUU (UCP 600). Si un crèdit conté una condició sense estipular el document que ha d'evidenciar el compliment de la condició, els bancs consideraran tal condició com no establerta i no la tindran en compte.

L'EMISSIÓ I NOTIFICACIÓ DEL CRÈDIT. LA PARTICIPACIÓ D'UN SEGON BANC A L'OPERACIÓ

La tasca del banc emissor comença amb l'obertura del crèdit documentari i amb la posterior notificació al beneficiari. El compromís del banc emissor es formalitza per mitjà de la Carta de Crèdit que es remet al beneficiari normalment a través d'un segon banc i quasi sempre amb la forma d'un missatge SWIFT²⁵.

Segons la funció que porti a terme el segon banc o entitat de crèdit variarà la responsabilitat que assumeix. Així els crèdits podran ser notificats per un banc avisador i satisfets per mitjà d'un banc pagador o designat o confirmat.

Banc avisador

La participació del segon banc pot limitar-se a la fase d'emissió del crèdit actuant com un mer notificador de l'obertura al beneficiari (banc avisador)²⁶ sense assumir cap obligació de caràcter patrimonial. El banc avisador no té la funció de rebre els documents ni d'examinar-los, fet del qual se'n deriva que el beneficiari no pugui dirigir-se a aquest per efectuar la presentació.

---

²⁵ Les sigles **SWIFT** signifiquen *The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications*, constituïda el 1973 com una societat cooperativa blega sense ànim de lucre, el qual els seus propietaris eren bancs. SWIFT és un sistema electrònic per transportar missatges financers que utilitza un sistema de seguretat complex basat en la encriptació, enviament i descriptació de la informació.

²⁶ La funció el banc avisador s'anomena *nuntius* o bé missatger del banc emissor. DIÉZ-PICAZO. *La representación del derecho privado*. Civitas. Madrid. 1979. P.53 i 55.

Banc designat o pagador

En banc designat o pagador assumeix la funció d'atendre al pagament contra l'entrega dels documents. Aquest assumeix la funció de representativa del banc emissor encara que no queda vinculat a la responsabilitat front al beneficiari. Si el banc emissor designa al segon banc per honrar el crèdit, el beneficiari té l'avantatge de poder efectuar la presentació davant d'aquest banc designat sense haver d'esperar que els documents arribin al primer banc (banc avisador) ni sotmetre's a l'eventualitat de que aquests els rebi un cop han exhaurit els terminis de presentació. També pot litigar al seu país ja que l'obligació s'ha traslladat a aquest, però no podrà dirigir-se contra el banc designat perquè aquest no ha assumit cap obligació de caràcter contractual front al beneficiari.

Banc confirmat

Si el segon banc assumeix expressament l'obligació mitjançant confirmació del crèdit quedarà obligat aquest (banc confirmat). La confirmació constitueix un compromís ferm per part del banc confirmador, adicional al del banc emissor per tal d'atendre al pagament de forma irrevocable. Després de la confirmació, ambdós bancs estan obligats personalment i de manera solidària el qual confereix la facultat al beneficiari de dirigir-se, i si escau, contra el banc situat al seu país si es produeix algun problema en la gestió del crèdit o del pagament.

MODIFICACIÓ DEL CRÈDIT

Un canvi en les condicions de la relació subjacent o un retràs del termini previst per la consumació poden portar a la modificació de les condicions originàries amb les quals es va emetre el crèdit documentari. La modificació també pot esdevenir perquè el beneficiari no està d'acord amb les condicions amb les quals s'ha obert el crèdit. D'aquestes modificacions esmentades se'n dedueix que sol plantejar-se a instàncies del beneficiari, però des del punt de vista formal ha d'ésser sol·licitada per l'ordenant al banc emissor i ha d'ésser acceptada per el beneficiari encara que sigui de forma tàcita. Si hi hagués intervenció d'altres bancs haurien de manifestar la seva avinença per quedar vinculats a la modificació.

PRESENTACIÓ DELS DOCUMENTS I EXAMEN PER EL BANC

Un cop s'ha obert el crèdit a favor del beneficiari aquest ha de procedir a consignar la mercaderia i reunir els documents que ha de presentar per poder cobrar el preu. Aquesta presentació de documents està subjecte a varis terminis que es fixen en el moment de l'obertura del crèdit. Es poden identificar tres terminis diferents: en primer lloc, *el termini del venciment del crèdit* durant el qual la promesa de pagament del banc es considera en vigor i el beneficiari podrà presentar els documents al cobrament. En segon lloc, ha de determinar-se un *termini de caducitat dels documents de transport*, és a dir, un termini específic a partir de la data d'embarcament dins del qual s'ha d'efectuar la presentació. Per últim s'estableix una *data màxima per l'embarcament de les mercaderies*. Si es passa qualsevol d'aquests terminis el banc haurà de rebutjar els documents presentats per al cobrament. El beneficiari haurà d'assegurar-se de que els documents arriben al banc legitimat per rebre'ls dins dels terminis habilitats.

L'examen dels documents és la peça central de l'activitat del banc. Segons l'article 14.a de les RUU-UCP 600 els bancs "*han d'examinar qualsevol presentació de documents per determinar, basant-se únicament amb els documents, si en aparença aquets constitueixen o no una presentació conforme*". L'examen dels documents s'ha d'atendre segons els següents paràmetres: l'actuació del banc en la gestió i examen dels documents ha de respectar el nivell de diligència propi d'un professional de la intermediació²⁷. La dimensió quantitativa de l'examen dels documents es circumscriu a la determinació de la concurrència de tots els documents exigits. Els bancs no examinaran aquells documents que no estiguin previstos en el crèdit, i si els reben els retornaran i no es tindran en compte. Segons l'aspecte qualitatiu els bancs han d'assegurar-se de que els documents són correctes, coherents entre sí i aparentment conformes amb les condicions del crèdit, això significa que també han de respectar les exigències contingudes a les RUU (UCP 600) amb les especificacions introduïdes a la carta de crèdit.

Un cop examinats els documents i superat l'examen d'aquests, es produirà una conversió de l'obligació front al beneficiari. Aquest no tindrà una simple facultat d'actuar en virtut del crèdit documentari, sinó que tindrà un dret de crèdit front als bancs emissor i confirmant exigible ens les termes de la modalitat de pagament concretament pactada.

---

²⁷ Tal com preveu el Codi Civil amb la diligència d'un bon pare de família el qual també hi ha assimilació amb el Codi de Comerç.

PAGAMENT DE L'IMPORT DEL CRÈDIT

Un cop s'ha verificat els documents el banc estarà obligat a pagar l'import del crèdit al beneficiari, tal com està previst en les condicions del crèdit pot ésser de diverses formes:

La primera forma seria la del pagament a la vista, la qual és una modalitat senzilla i usual en la qual contra l'entrega de documents el banc paga l'import del crèdit.

Seguidament del pagament ajornat o diferit, el qual es difereix el pagament el beneficiari expedeix la mercaderia sabent que no la cobrarà fins arribat al termini pactat. Si es verifica una situació de frau, l'ordenant gaudeix d'un termini per reunir les proves líquides amb motiu d'instar la paralització de l'execució del crèdit. Aquesta suspensió és efectiva si és donen els requisits per la interposició de l'*exceptio doli*²⁸.

En el pagament per acceptació s'utilitzen lletres de canvi en la fesa del compliment del crèdit documentari. Pot respondre a la raó de facilitar la circulació del crèdit.

Finalment en el pagament per negociació el banc es compromet a negociar aconseguint que el beneficiari concedeixi crèdit a l'ordenant, donat que s'ajorna el pagament del preu i per una altra banda, que pugui obtenir líquid suportant la càrrega financera de la negociació, ja que el banc detraurà de l'import del crèdit l'*interussurium*²⁹ que constitueix la retribució.

---

²⁸ La *exceptio doli* requereix de l'aportació d'una prova conclouent de l'evidència del frau (prova líquida; *liquide Beweisbarkeit*).

²⁹ L'*interussurium* es dona en el supòsit que es paga el deute abans del termini pactat per al seu compliment, el qual permet la deducció de la part corresponent dels interessos.

ENTREGA DELS DOCUMENTS A L'ORDENANT I REEMBORSAMENT DEL BANC

Finalment el banc ha de fer entrega dels documents a l'ordenant i esperar que aquest efectuï la retribució promesa i el reemborsament de l'import satisfet si hi hagut concessió de crèdit. L'ordenant té la obligació de pagar la comissió al banc, a més també ha de satisfer les despeses. Tanmateix si no hi hagut una provisió de fons el banc haurà finançat l'operació al seu client, el qual significa que s'haurà de satisfer també l'interès pactat per dit finançament. Donat que la concessió de crèdit no és un element essencial, s'haurà d'instrumentar en una pòlissa separada a l'obertura del crèdit amb les seves garanties pròpies per la devolució i amb intervenció de fedatari públic tal com estableix l'article 517.1.5º de LEC. És el propi banc l'encarregat d'analitzar la solvència del seu client.

A més, el banc disposa d'una posició avantatjosa sobre les mercaderies derivada de la possessió immediata dels documents de transport, el qual deriva a un dret de retenció sobre els documents i les mercaderies i un dret de preferència en cas de concurs de l'ordenant. En qualsevol cas aquestes garanties només es donen si el banc té la possessió dels documents. Ara bé, si es tracta d'una concessió de crèdit, el banc ha d'entregar els documents i esperar el transcurs del termini estipulat per el reemborsament. La garantia que pot conservar en aquest cas el banc, és el condicionament d'un dret de penyora sense desplaçament respectant les formalitats de la llei³⁰.

---

³⁰ Llei de 16 de desembre de 1954 sobre hipoteca mobiliària i penyora sense desplaçament.

PART SEGONA: L'ANÀLISI DE LA RESPONSABILITAT DE LES ENTITATS DE CRÈDIT PARTICIPANTS

I. RESPONSABILITAT DEL BANC

Les entitats de crèdit i els bancs poden incórrer en responsabilitat per la seva actuació a través de la operació del crèdit documentari. Principalment cal analitzar en quin tipus de responsabilitat poden incórrer i per això cal plantejar-se varies qüestions bàsiques per atendre als conflictes associats que poden esdevenir en el procediment d'aquesta operació. Cal contemplar amb especial èmfasis quan hi intervenen entitats de crèdit o bancs secundaris o intermediaris en aquesta operació de crèdit. Les qüestions que inicialment cal contemplar són: quan un banc incorre amb responsabilitat? Front a qui està obligat a respondre? Quin tipus de responsabilitat contrau? Quina eficàcia tenen les exempcions de responsabilitat que contenen les normes RRU (UCP 600)?

Pel què fa a la primera qüestió el banc pot incórrer en responsabilitat per falta de compliment o bé per incompliment defectuós. El primer supòsit fa referència a aquell banc que ha omès el pagament, tot i haver examinat de manera favorable i acceptat els documents presentats per el beneficiari, o bé en el cas que la tasca del banc consistís en notificar l'obertura del crèdit o alguna modificació del mateix i no s'hagués procedit a executar dites operacions. Conseqüentment totes aquestes situacions de falta de compliment o insatisfacció a la prestació a favor del creditor determina automàticament la responsabilitat del banc.

El segon supòsit esmentat que atorga la responsabilitat als bancs és l'incompliment defectuós, el qual sol ésser bastant freqüent. Talment s'incorre en responsabilitat si el banc paga després d'haver examinat incorrectament els documents o bé quan avisa de l'obertura d'un crèdit inexistent, sense tenir la suficient base per determinar la seva correcció.

La sentència número 554/2001 del Tribunal Suprem del 5 de juny de 2001 (RJ 2001, 6668) tracta de l'incompliment del banc per examinar incorrectament els documents. En el fonament de dret quart paràgraf tercer, s'argumenta que el banc no va observar la falsificació dels documents on constava el control d'embarcament i s'exposa que a la vista d'això, "*la falsificació era tan burda, que el banc va obrar amb una negligència evident*" i seguidament en el fonament jurídic sisè, es fa una reiteració de que la falsificació va ésser evident i que es podia veure i detectar perfectament amb una mínima diligència i per tant confirma la irregularitat detectada del banc.

La sentència del Tribunal Suprem de la Segona Sala (Penal) de 13 d'octubre de 1987, tracta de l'incompliment del banc per avisar de l'obertura d'un crèdit inexistent sense tenir la suficient base per determinar la seva correcció per una conducta que pot conduir a l'engany. La Segona Sala de lo Penal del Tribunal entén que no té competència per fer un pronunciament, però de la doctrina jurisprudencial se'n desprèn la responsabilitat que poden incórrer els bancs intermediaris. En efecte el fonament jurídic tercer de la sentència exposa que per determinar un fet com a infracció penal d'estafa, el requisit essencial és l'engany. El cas concret que es revisa en aquesta sentència tracta de que el banc va avisar l'obertura del crèdit mitjançant una carta que va dirigir de forma "*no correcta i precipitada*" això significa redactada de forma lleugera o poc meditada, el que fa excloure el comportament dolós. L'absència de la diligència deguda deriva a l'absència del dol ja que no hi havia consciència de la falsedat dels mitjans d'engany i la voluntat antijurídica, encara que es causessin determinades conseqüències nocives per el beneficiari o venedor. El banc quan redacta la carta de manera precipitada omet (de manera no intencionada) que no tenia al seu poder la documentació del crèdit i que només tenia una simple fotocòpia, el què genera confusió per el destinatari de la carta. D'aquesta manera no es determina com a estafa i la Sala Segona (Penal) no pot determinar la qualificació jurídica-mercantil perquè no li escau la competència a més de no ésser perjudicat en cap sentit la responsabilitat del banc front al beneficiari.

Donades aquestes circumstàncies i per establir la responsabilitat del banc s'ha de dilucidar si aquest no ha tingut el nivell de diligència exigible. La *lex artis* que els bancs han de seguir en aquestes obligacions ve fixada a les normes RUU. Concretament l'article 14 de les RUU (UCP 600) estableix els paràmetres generals que han d'utilitzar els bancs quan realitzen la comprovació dels documents. L'article 9 fa referència respecte a la comprovació de l'existència del crèdit a càrrec del banc avisador. Per tant per imputar responsabilitat del banc s'ha de determinar la inobservança d'aquests estàndards de la conducta realitzada.

A la segona qüestió referent a la responsabilitat del banc front a qui està obligat a respondre, cal diferenciar qui té legitimació per reclamar. En principi la responsabilitat del banc en la qual incorre és de naturalesa contractual o bé una responsabilitat derivada del negoci. Així la legitimació pel què fa a la reclamació, és per aquell que ocupi la posició creditora en la relació obligatòria a on es produeix l'incompliment o el compliment defectuós del banc. Tanmateix si es tracta del banc emissor, en principi està legitimat l'ordenant i el beneficiari. L'ordenant estaria legitimat en virtut del contracte de comissió que l'uneix amb el banc i el beneficiari estaria legitimat en virtut de la pròpia relació del crèdit documentari per la qual el banc assumeix front a dit beneficiari la obligació irrevocable de pagament.

La qüestió es complica quan intervé un segon o ulteriors bancs. La doctrina majoritària s'inclina per la posició de que l'ordenant no té acció contra el segon banc per via de responsabilitat contractual donat que no es dóna dita relació contractual entre aquests, llevat en el supòsit marginal en el que es pot aplicar l'article 1722 CC. El tribunal Suprem a la Sentència núm. 378/2008 de 20 de maig de 2008 (RJ 2008, 4139) manté que si el segon banc ha confirmat el crèdit "*queda incorporat a la pluralitat negocial de l'operació*" i per tant assumeix responsabilitat contractual front a l'ordenant en cas d'incompliment de les seves obligacions i que aquestes generin un dany a aquest³¹.

Així doncs aquesta sentència i la jurisprudència en general assenyalen que la operació de crèdit documentari s'integra en una pluralitat negocial constituint una figura atípica al nostre ordenament jurídic. Es caracteritza per ésser un conveni en virtut del qual el banc emissor obrant per sol·licitud del seu client com a ordenant del crèdit, s'obliga a fer un pagament a un tercer beneficiari o autoritzar a un altre banc per efectuar aquest pagament, però sempre contra l'entrega de documents exigits i complint rigorosament els termes i condicions del crèdit. De les circumstàncies concurrents en el cas d'aquesta sentència se'n dedueix que el banc demandat el qual actuava com a banc intermediari o avisador va assumir la obligació de rebre els documents necessaris, examinar-los i contrastar-los tal com exposaven les ordres efectuades per l'ordenant respecte a la documentació prevista i la d'efectuar el pagament si aquesta s'ajustava a lo exigít per fer la operació creditícia.

---

³¹ A la **Sentència de 5 de juny de 2001** vista amb anterioritat, també adopta el supòsit de que el banc demandat havia assumit solament la condició de banc pagador, per entendre que entre ambdós parts existeix un "*nexe directe o indirecte*" que permet subsumir la responsabilitat del banc "*en la d'espècia contractual*".

Conseqüentment el banc avisador no es considera que actués com un mer banc avisador o notificador, sinó com a banc confirmador o pagador d'un crèdit confirmat. Tal confirmació constitueix un compromís ferm i addicional al que va assumir el banc emissor sempre i quan els termes i condicions del crèdit s'hagin complert. Finalment el banc confirmador queda subjecte i incorporat a la pluralitat negocial de la operació de crèdit documentari i subjecte a les prestacions i contraprestacions de les parts. Per això si s'incomplixen les obligacions i resulten danys per l'ordenant ha de respondre davant d'aquest ja que la responsabilitat deriva de les obligacions assumides, el què fa que tingui caràcter contractual i no extra contractual.

Per la seva part el beneficiari pot reclamar contra els bancs emissor i confirmador, si es veu afectat per l'incompliment. En canvi, si l'incomplidor és el banc avisador o bé el banc pagador no pot exigir-los-hi cap indemnització per via de responsabilitat contractual, donat que la intervenció d'aquestes entitats en la operació es produeix en nom i per compte del banc emissor i no es troben negocialment vinculades amb el beneficiari.

La tercera qüestió sobre quin tipus de responsabilitat es contrau, cal dir que fins al moment es feia referència a la responsabilitat contractual. Malgrat però, el Tribunal Suprem ha reconegut l'actuació negligent dels bancs en l'incompliment de les obligacions *ex contractu* la qual pot originar danys a tercers aliens a la relació sinal·lagmàtica. En la mesura que l'acte negligent del banc produeixi un dany quantificable al patrimoni d'un tercer i hi hagi entre l'acte culpós i el dany una relació de causalitat, el perjudicat podria dirigir-se contra el banc per reclamar-li la responsabilitat extracontractual.

La Sentència del Tribunal Suprem de 17 de juny de 1994 (RJ 1994, 6725) el Tribunal va declarar la responsabilitat extracontractual del banc avisador, que de forma negligent va ometre notificar al banc confirmant l'ampliació del termini de vigència del crèdit. Aquest banc va denegar el pagament pensant-se que el crèdit estava vençut al moment en que el beneficiari va presentar els documents, encara que el crèdit en realitat, continuava vigent en virtut de dita modificació del termini.

La darrera qüestió sobre l'eficàcia que tenen les exempcions de responsabilitat que contenen les normes RRU (UCP 600), és necessari fer una breu al·lusió a les exempcions de responsabilitat que conté les normes RUU (UCP 600). El text de la CCI conté una llista molt àmplia d'exoneracions: l'article 34 UCP 600 tracta de les exoneracions respecte a la forma, suficiència, inexactitud o exactitud, autenticitat, falsedat o valor legal dels documents, sobre la descripció, pes qualitat, entre d'altres elements de les mercaderies, per les conductes contraries a la bona fe o a la insolvència dels transportistes o portadors. L'article 35 UCP 600 tracta de les exoneracions per les conseqüències provinents de la delació dels missatges o transmissions de les telecomunicacions o per els errors de traducció dels termes tècnics. L'article 36 UCP 600 tracta dels supòsits de força major i l'article 37 UCP 600 tracta dels actes dels altres bancs intervinents a la operació³².

El problema rau sobretot en dos d'aquestes regles esmentades relatives a la forma dels documents i la corresponent responsabilitat per actes de tercers intervinents a la operació. Hi ha casos on s'exonera el banc de responsabilitat per defectes de forma dels documents mitjançant clàusules inserides al contracte. És per això, que a part de veure la legislació sobre condicions generals de la contractació 7/1998 de 13 d'abril, també s'ha de veure la legislació en general. A la sentència esmentada amb anterioritat del Tribunal Suprem de 5 de juny de 2001 (RJ 2001, 6668) es condemna al banc per haver acceptat documents que havien estat objecte d'una falsificació irrisòria. En aquests casos on es revisa la formalitat dels documents, és el banc que té el deure i obligació d'examinar els aspectes eminentment formals d'aquests.

Una part de la doctrina ha manifestat en ocasions respecte a les reserves sobre l'admissibilitat de les clàusules d'irresponsabilitat del banc per l'actuació d'altres bancs. Dubtosament el banc emissor es pot desvincular per complet de l'actuació dels seus delegats o substituïts. S'ha d'entendre que s'inclouen al seu nivell de responsabilitat per els conceptes de *culpa in eligendo* i *culpa in vigilando*, donat que en varies ocasions el banc corresponal l'escull el propi banc emissor. Talment hauria de tenir-se en compte l'article 262 del CCom el qual exposa que en cas de que el comissionista faci la delegació o substitució amb l'autorització del comitent, respon de les gestions del substituït si l'escull ell, en cas contrari, cessaria la seva responsabilitat³³.

---

³² Algunes d'aquestes exempcions de responsabilitat apareixen recollides a l'article 575-3 apartat tercer de la Proposta del nou Codi Mercantil.

³³ Article 262 del Codi de Comerç: "*si el comissionista hagués fet la delegació o substitució amb l'autorització del comitent, respondrà de les gestions del substituït si quedés a la seva elecció la persona de qui s'ha de delegar, en cas contrari, cessarà doncs la seva responsabilitat*".

Lo anterior significa que el banc no suporta la obligació ni la responsabilitat del segon banc si aquest li ve imposat per l'ordenant i tampoc assumeix funcions de vigilància sobre l'actuació dels altres subjectes que participin en alguna fase de l'operació³⁴.

A la Sentència del Tribunal Suprem de 12 de febrer de 2008 (RJ 2008, 5493) s'estableix dita conseqüència en el cas d'una remesa documentària. El banc remitent va enviar els documents al banc cobrador amb la instrucció expressa de no entregar-los al comprador sense previ pagament o constitució de garantia per part seva. El banc cobrador el qual havia estat designat per el comprador de conformitat amb el venedor, va entregar els documents sense que s'haguessin complert cap de les condicions establertes. El Tribunal Suprem va entendre doncs que el banc remitent no havia de respondre per l'incompliment del banc cobrador presentador i encarregat del pagament, ja que la seva participació a la operació havia estat propiciada per les parts de la relació subjacent. De la sentència es dilucida que el banc no va actuar atenent a les instruccions que el propi ordenant va donar-li i és per això que no es pot imputar al banc que va remetre els documents per ordre de l'ordenant per les irregularitats del banc que n'era responsable.

---

³⁴ El qual fa referència en casos com el de l'expert independent que certifica la conformitat de la mercaderia, tal com s'exposa a la **Sentència número 1209/2002 del Tribunal Suprem** de 13 de desembre de 2002 (RJ 2003, 375). En aquesta sentència l'expert independent era una empresa que tot i no haver format part de la relació subjacent del crèdit documentava fomentava el control de qualitat de la mercaderia i li van confiar la qualificació de la mercaderia. És un mandat que discorre paral·lelament al contracte i és el títol de legitimació que l'empresa de Control i Qualitat té per dur a terme aquest control. Per això, si hi ha danys en conseqüència d'un mal compliment de l'encàrrec, porten a l'incompliment i a la corresponent reparació per part d'aquesta, el què fa que sigui una responsabilitat de naturalesa contractual.

II. ELS BANCS SECUNDARIS

Per començar convé precisar què s'entén exactament per 'banc secundari' als efectes d'aquest treball relatiu al crèdit documentari. La qüestió és pertinent perquè en les operacions de crèdit documentari poden veure's involucrades entitats bancàries de diverses formes, però no interessa tractar-les totes.

Quan es fa referència als bancs secundaris s'identifica als bancs que intervenen auxiliant a l'emissor, en l'establiment, modificació o desenvolupament i execució ordinaris de la relació jurídica característica de l'operació de crèdit documentari (la que vincula al banc emissor amb el beneficiari) o ja sigui perquè participen en l'operació aportant al beneficiari seguretat addicional. Així dins de l'àmbit de les RUU-UCP 600, s'analitzarà la responsabilitat del banc emissor i dels bancs avisadors, designats i confirmadors.

A) LA RESPONSABILITAT DEL BANC EMISSOR PER ACTES DELS BANCS SECUNDARIS

Per identificar la responsabilitat del banc emissor per raó dels actes executats per altres bancs secundaris que intervenen a l'operació per auxiliar-lo, s'ha d'observar que el banc secundari pot ésser contactat per l'emissor (ja sigui per iniciativa pròpia o bé seguint directrius de l'ordenant). Així quan l'elecció és efectuada per el banc emissor es planteja la qüestió de la responsabilitat per actuacions del banc secundari³⁵.

A tal efecte l'article 37.a de les RUU- UCP 600 disposa que el banc que utilitza els serveis d'un altre banc amb l'objecte de donar compliment a les instruccions de l'ordenant, ho fa per compte i risc d'aquest (és a dir el banc emissor actua per compte i risc de l'ordenant)³⁶.

---

³⁵ Qüestió que no rep respostes idèntiques en tots els ordenaments jurídics ja que l'article 37.a de les RUU- UCP 600 no assegura que la solució sigui uniforme ja que la interpretació d'aquest precepte és difícil i el reconeixement de la seva eficàcia depèn de les disposicions nacionals aplicables.

³⁶ L'article 37.a. Exoneració dels actes de tercers intervinents: El banc que utilitzi els serveis d'un altre banc amb l'objecte de donar compliment a les instruccions de l'ordenant, ho fa per compte i risc de l'ordenant.

Pel què fa l'apartat 'b' del mateix precepte afegeix que el banc emissor i el banc avisador no assumeixen l'obligació ni la responsabilitat si les instruccions que transmeten a l'altre banc no es compleixen, inclòs si han estat els mateixos que van prendre la iniciativa d'escollir dit banc secundari³⁷.

L'article 37.a quan fa referència a l'actuació per compte i risc de l'ordenant, aquesta forma pot ésser considerada ambigua i àmplia per exonerar al banc de responsabilitat. En efecte si el banc emissor actua per compte i risc de l'ordenant, és el banc emissor qui ha d'assumir les conseqüències de les actuacions del banc secundari en el marc de l'operació de crèdit documentari. Però no pot significar que l'ordenant hagi d'acceptar i reemborsar els documents que no segueixen les indicacions quan el propi banc emissor no ha efectuat l'examen documental amb la deguda diligència.

El contingut de l'article 37.a de les RUU implica que el banc emissor es trobi autoritzat a recórrer a altres bancs per donar compliment a les instruccions de l'ordenant (és a dir, a nombrar a altres banc com a delegats o substituïts –bancs secundaris-). Finalment ja que l'emissor actua per compte i risc de l'ordenant ho fa en el propi interès de l'ordenant, així que ha d'assumir les conseqüències dels actes per dits bancs secundaris en compliment de les instruccions rebudes. Però actuar per compte i risc de l'ordenant no significa que el banc emissor quedi lliure en tots els casos de qualsevol responsabilitat per les actuacions del banc secundari que hagi incomplert o complert negligentment les seves obligacions³⁸.

---

³⁷ Article 37.b. Exoneració dels actes de tercers intervinents. El banc emissor o el banc avisador no assumeixen cap obligació ni responsabilitat si les instruccions que transmeten a un altre banc no es compleixen, inclòs si han pres la iniciativa d'escollir-lo.

³⁸ ALBERTO DÍAZ MORENO. *Los "Bancos Secundarios" en las operaciones de crédito documentario*. Revista de Derecho Mercantil. Núm. 291. 2014. Ed. Civitas. Thomson Reuters. P. 150 i 151.

Finalment després de diverses anàlisis i interpretacions sobre el precepte 37, cal interpretar l'apartat 'b' de l'article 37 (el qual fa referència a la responsabilitat per danys causats a l'ordenant), de manera que solament es pot alliberar el banc emissor de responsabilitat per la conducta negligent del banc secundari en la mesura que l'actuació del banc emissor sigui diligent, tant en la transmissió de les instruccions com a l'elecció del banc secundari o en qualsevol altre funció que hagués de desenvolupar. Així doncs aquest precepte permet al banc emissor diligent evitar la responsabilitat de les actuacions del banc secundari.

B) EL BANC AVISADOR

Respecte del banc avisador o notificador és el banc que notifica el crèdit a petició del banc emissor (tal com exposa l'article 2 RUU- UCP 600). La seva funció es limita a fer arribar al beneficiari, per encàrrec de l'emissor, l'avís de l'emissió del crèdit, o al seu cas, les modificacions del mateix (art. 9.a RUU- UCP 600). Ara bé, al notificar el crèdit (o al modificar-lo) el banc avisador manifesta que ha comprovat l'aparent autenticitat del crèdit emès (o de la modificació) i que la notificació que remet es correspon fidelment als termes i condicions del crèdit (o de la modificació).

Les UCP-600 també contempnen la figura del segon banc avisador (*second advising bank*) la qual és l'entitat a la que pot recórrer el banc avisador per notificar el crèdit al beneficiari. Aquest segon banc avisador tampoc assumeix el compromís d'atendre al crèdit, però de la mateixa manera que el primer banc avisador queda obligat a assegurar-se de l'autenticitat de la notificació que remet al beneficiari de que reflexa fidelment els termes i condicions del crèdit o de la modificació rebuts (art. 9.c UCP-600).

Deures del banc avisador

Les RUU- UCP-600 exposen per al banc avisador (llevat que aquest sigui al mateix temps un banc confirmador)³⁹ que aquest no assumeix (per el mer fet de notificar el crèdit) la obligació o el compromís front al beneficiari de negociar⁴⁰ i honrar⁴¹, és a dir, no contrau la obligació d'atendre al crèdit.

Això no vol dir que el banc avisador no hagi d'assumir responsabilitats en cas de no complir diligentment amb els deures que li corresponen per l'aplicació de les RUU. Les UCP-600 exposen que el banc avisador no assumeix les obligacions pròpies del banc emissor, però si assumeix les pròpies de la seva funció. Per tant respon contractualment front al banc emissor si, havent-se compromès a fer-ho, no notifica el crèdit o avisa amb retard injustificadament. També si ho ha notificat de manera errònia i en deriven perjudicis. També pot respondre extra contractualment contra l'ordenant si amb la seva conducta negligent causa un dany.

Així mateix el banc avisador es compromet específicament a comprovar que el crèdit és aparentment autèntic i a notificar-lo al beneficiari amb exactitud pel què fa als seus termes i condicions. Quan avisa ha d'ajustar la seva conducta a dites exigències, de no fer-ho (és a dir, si no ha fet constatar de manera diligent l'autenticitat del crèdit o hagués actuat negligentment remetent una notificació inexacte o errònia) incompliria un deure amb un contingut específic assumit voluntàriament.

---

³⁹ Un banc confirmador pot optar per notificar una modificació sense afegir la seva confirmació (segons l'article 10.b UCP-600). Això significa que si el beneficiari accepta/consent aquesta modificació el banc passarà a ser avisador del crèdit en relació amb la modificació. Si per el contrari, el beneficiari rebutja/no accepta la modificació el crèdit original es manté en vigor en els seus termes inicials (art. 10.c UCP-600) i per tant també el compromís del banc confirmador.

⁴⁰ A través de les RUU s'entén per **negociar** com a la compra per el banc designat de lletres (lliurades sobre un banc diferent al propi banc designat) i/o anticipar fons a l'empara d'una presentació conforme.

⁴¹ A través de les RUU s'entén per **honrar**: a) pagar a la vista si el crèdit està disponible al pagament a la vista, b) contraure un compromís de pagament diferit i pagar al venciment, c) acceptar una lletra de canvi (gir) lliurada per el beneficiari i pagar al venciment.

Finalment cal a dir que el banc avisador no està autoritzat per el mer fet de ser banc avisador a rebre els documents del crèdit, ni tampoc a examinar-los per determinar si constitueixen una presentació conforme. No obstant, si portés a terme dites actuacions no podrien ser imputades al banc emissor, i si el banc avisador fa efectiu el crèdit no tindrà el dret a reemborsament reconegut a l'article 7.c UCP-600⁴² el qual fa referència únicament als banc designats en atenció a l'autorització donada per el banc emissor. Tampoc està autoritzat per transferir el crèdit tal com exposa l'article 38 de les UCP-600, ja que tal funció només pot ésser complida per el banc designat o per el banc emissor (tal com preveu l'article 38.b UCP-600).

Qüestió diferent és quan es tracta de que el beneficiari es serveixi del banc avisador per remetre els documents al banc emissor: en aquest cas el banc avisador (el qual és lliure d'acceptar l'encàrrec) actua doncs per compte del beneficiari presentant els documents en nom d'aquest en una operació que es coneix amb el nom de *remesa documentària*⁴³, de tal manera que el banc avisador, el beneficiari i el banc emissor de l'operació de crèdit documentari es converteixen respectivament en banc remitent cedint i lliurant a l'operació de cobrar.

---

⁴² **STS de 15 de juny de 2011.** En aquesta sentència la controvèrsia es planteja entre el banc emissor i el banc intermediari, concretament per l'actuació del segon al dret de reemborsament contra el primer, objectant aquest últim el pagament dient que no podia abonar al crèdit al beneficiari perquè tenia la condició d'avisador i no de confirmador. Per el qual aquest Tribunal contempla que la documentació obrant de les actuacions resulta inqüestionable que el banc intermediari estava autoritzat per el banc emissor per pagar i conseqüentment tenia el dret a ésser reemborsat.

⁴³ Les remeses o cobraments documentaris són operacions basades a l'ordre que un creditor (cedent/principal) normalment pot ésser un exportador, imparteix al seu banc (banc remitent) per que aquest es dirigeixi al deutor (lliurat) normalment un importador i obtingui el pagament contra entrega dels documents comercials acordats, en aquest cas concret, el banc avisador actua com a banc remitent presentant els documents i reclamant el pagament al banc emissor o al banc confirmador (lliurat) i no a l'ordenant.

C) EL BANC DESIGNAT

El banc designat (*nominated bank*) és un banc on el crèdit és disponible, és a dir, en el que el beneficiari pot presentar els documents per a examinar-los i obtenir la 'honra' (pagament o acceptació) o 'negociació' segons s'hagi establert a la carta de crèdit tal com presenta el precepte de les UCP-600. A continuació i de conformitat amb el precepte 6.a de les mateixes regles, tots els crèdits han d'indicar el banc en el qual està disponible dit crèdit (el banc designat), o bé si està disponible en qualsevol banc (un crèdit lliurement disponible en el que qualsevol banc pot actuar com a banc designat).

Com es veu dient el banc designat és un banc entre el que les seves 'finestretes' o 'mostradors' poden presentar-se els documents per examinar-los i per obtenir la prestació compromesa de la carta de crèdit en el cas que la presentació sigui conforme. Mitjançant la designació el banc emissor autoritza al banc designat per dur a terme aquestes actuacions, de manera que quan les realitza seran imputables a aquest. No obstant, el banc designat no està obligat davant del beneficiari ni del banc emissor a fer efectiu el crèdit per el mer fet de la designació.

El banc designat es caracteritza doncs per tenir l'autorització de l'emissor per efectuar el pagament, per contraure el compromís de pagament diferit, per acceptar les lletres emeses o per negociar (és a dir, honrar o negociar), segons la forma de disponibilitat del crèdit. Així la seva funció consisteix en fer efectiu el crèdit d'acord amb els termes i condicions del mateix per compte de l'emissor. En conseqüència els bancs designats *poden* rebre els documents, examinar-los i si la presentació és conforme, pagar a la vista, contraure compromís de pagament diferit o acceptar o negociar segons el cas.

Llevat en el cas que el banc designat sigui al mateix temps un banc confirmador (això vol dir que el banc designat hagués assumit un compromís propi mitjançant una declaració de voluntat específica), la mera designació per el banc emissor al banc designat, no genera per sí mateixa cap compromís d'honrar o negociar (encara que s'efectuï una presentació conforme amb els termes i condicions del crèdit). Tanmateix ve establert a l'article 12.a de les RUU segons el qual, l'autorització a honrar o negociar no imposa cap obligació a aquest banc designat per que honri o negociï, llevat que el banc designat sigui el banc confirmador, o bé si essent banc designat ho accepti expressament i així ho comuniqui al beneficiari. Conseqüentment per regla general, la previsió de la intervenció d'un banc designat en l'operació no augmenta les garanties del beneficiari en el pla jurídic.

D'altra banda llevat que hagi manifestat el seu consentiment, el banc designat pot lliurement refusar intervenir a l'operació de manera que no ha de rebre ni examinar els documents. Sens perjudici de la pròpia sol·licitud del beneficiari i per compte d'aquest últim, pugui decidir remetre els documents al banc emissor (o al confirmador) per què aquest examini els documents, així s'entendrà que el banc remitent no actua doncs com a banc designat, sinó per compte del beneficiari. Tampoc la recepció, examen i posterior enviament al banc emissor dels documents suposa en cap cas per el banc designat l'assumpció de l'obligació d'honrar o negociar (tal com ve dient l'article 12.c UCP-600) ni tan sols quan la presentació d'aquests hagués sigut considerada conforme per el banc designat. No obstant, seria possible que el banc designat es comprometés front al banc emissor a honrar o negociar una presentació conforme sense contraure l'obligació front al beneficiari (encara que aquest acord no està contemplat a les RUU-UCP-600). I tal com s'ha fet esment sobre l'article 12.a UCP-600 podria ésser que el banc designat quedés obligat a atendre al crèdit si assumeix expressament aquesta obligació i ho comunica al beneficiari (quedant vinculat al beneficiari).

La presentació efectuada davant d'un banc designat fa sorgir efectes com si s'haguessin realitzat davant del banc emissor, de manera que la determinació de si els documents s'han entregat dins del termini es porta a terme per la referència del moment de la presentació al banc designat i no al moment al qual finalment aquests documents arriben a l'emissor (o confirmador), sempre que la presentació hagi estat conforme.

Tal com es preveu en el precepte 7.a UCP-600 el banc emissor ha d'honrar el crèdit quan el banc designat no hagi honrat o negociat una presentació conforme. Seguint aquestes condicions el banc confirmador ha d'honrar i negociar si el crèdit va ésser emès com a disponible mitjançant negociació (tal com diu el literal de l'art. 8.a UCP-600). Cal observar que la qualificació d'una presentació com a conforme per el banc designat, vincula al banc emissor i al confirmador front al beneficiari, quedant ambdós impeditos per oposar-se front al beneficiari que les condicions de la presentació no eren conformes al crèdit. En sentit contrari, si el banc designat opta per honrar o negociar *haurà* de remetre els documents al banc emissor (o confirmador si hi intervingués). La intenció de la regla en aquest cas és que la remissió es faci de forma immediata sense delacions (com seria el fet d'esperar a rebre el reemborsament). El banc emissor o el confirmador disposen de cinc dies hàbils per examinar els documents i notificar al banc designat (que ha actuat com a banc presentador en aquest cas) les discrepàncies que poguessin existir.

Aquestes discrepàncies no són rellevants front al beneficiari però sí que ho són respecte al dret d'ésser reemborsat i fins i tot a l'obligació de restitució al banc conformador o emissor si la quantitat ja havia estat reemborsada, així ho preveu el precepte 16.g UCP-600.

Cal fer referència que el termini del qual disposen per a examinar els documents es concedeix a cada un dels bancs esmentats (banc emissor, confirmador i designat). Per contra, el fet de que el banc designat no assumeixi la obligació de honrar o de negociar justifica que no hagi de seguir la denominada *preclusion rule* (article 16.f UCP-600), en aquest cas dita regla de preclusió serà només aplicable al banc emissor i confirmador.

En el cas que el banc emissor o el banc confirmador determinin que la presentació no era conforme, i en conseqüència refutin els documents enviats per el banc designat que va honrar o negociar i conseqüentment hi hagi negació a efectuar el reemborsament, sorgirà el dubte de si el banc designat pot repetir contra el beneficiari perquè sigui aquest qui li faci el reembors. En aquest cas s'ha d'establir mitjançant un acord, però en absència d'aquest sembla que ha de prevaldre la idea de que el banc designat no pot recuperar el que se li ha satisfet al beneficiari. Si es produeix un error a l'examinar els documents, el banc designat ha d'assumir-ho i per tant no és raonable permetre desplaçar el risc al beneficiari que té dret a confiar en que el banc que rep els documents i accepta examinar-los compleix adequadament la funció assumida.

En suma, el banc designat que opta per honrar o negociar assumeix (llevat que es disposi una altra cosa mitjançant un acord) el risc de que se li negui el reemborsament per existir discrepàncies en els documents (*discrepancy risk*). En canvi, no li recau el risc de que existeixi un frau (*fraud risk*) si va atendre el crèdit de manera conforme i desconeixent l'existència del frau hauria d'ésser reemborsat per el banc emissor.

D) EL BANC CONFIRMADOR

Tal com s'ha anat fent referència en ocasions intervé en la operació del crèdit documentari un segon banc que confirma el crèdit emès, el qual fa que s'anomeni el crèdit confirmat. Mitjançant la declaració de confirmació, el banc confirmador o confirmant (*confirming bank*) adquireix l'obligació de pagar al comptat o a termini o bé d'acceptar lletres o negociar-les contra la presentació dels documents requerits, tal com exposa el precepte 8.a UCP-600. El beneficiari d'un crèdit confirmat té l'opció de presentar els documents davant del banc emissor o davant del banc confirmador i reclamar el pagament a qualsevol d'aquests.

De tal manera la intervenció del banc confirmador en l'operació del crèdit documentari proporciona major seguretat al beneficiari. Aquesta seguretat addicional es dona per el fet de tenir un subjecte responsable ubicat al país del beneficiari sotmès a les lleis i als tribunals d'aquest mateix país i a més pot tenir-ne una relació de negocis.

El banc confirmador és un tipus de banc designat donat que el crèdit està disponible. Normalment el banc confirmador també és l'encarregat de notificar el crèdit. De fet, és habitual que el banc avisador porti a terme la seva declaració de confirmació al beneficiari, acumulant així les dos condicions (la de banc avisador i la de banc confirmador). El contingut del precepte 8.d UCP-600 d'acord amb el qual si un banc ha estat autoritzat o requerit per confirmar però decideix no fer-ho, ha d'informar-ho al banc emissor sense delacions però pot notificar el crèdit sense la seva confirmació.

El banc que afegeix la seva confirmació actua autoritzat o requerit per el banc emissor. D'aquesta manera assumeix un compromís en nom propi front al beneficiari per compte del banc emissor (significa que afegeix una obligació nova i independent a la que va contraure amb el banc emissor). El qual determina un dret de reembors si finalment el banc confirmador honra o negocia. En resum, pot determinar-se que les obligacions del banc confirmador són les següents:

El banc confirmador ha d'honrar el crèdit, bé si el crèdit és disponible en el banc confirmador mitjançant un pagament a la vista, pagament diferit o acceptació. També si el crèdit està disponible per fer el pagament a la vista en un altra banc designat i aquest no paga. També en el cas de que el crèdit està disponible per pagar de forma diferida a un altre banc designat i dit banc no contrau un compromís d'aquest tipus, o havent-lo contret, no compleix al venciment.

Seguidament si el crèdit està disponible mitjançant acceptació per un banc designat i aquest no accepta les lletres lliurades al seu càrrec, o havent-les acceptat no les paga al seu venciment. Per últim, també en el cas de que el crèdit estigui disponible mitjançant negociació en un banc designat i aquest no negocia els girs del beneficiari, haurà de negociar sense possibilitat de regrés (*without recourse*) contra el beneficiari (lliurador o endossant) si el crèdit es va emetre com si fos disponible mitjançant negociació per el propi banc confirmador.

La obligació que assumeix el banc confirmant front al beneficiari és d'una naturalesa similar a la obligació del banc emissor i per tant és independent a les relacions subjacents. Tal com s'expressa a la sentència mencionada anteriorment (Sentència núm. 554/2001 del Tribunal Suprem del 5 de juny de 2001 (RJ 2001\6668) "*quan el banc emissor autoritza, o demana a un altre banc que confirmi el seu crèdit irrevocable, i aquest presta la seva confirmació, el banc confirmant adquireix un compromís ferm, addicional al del banc emissor, sempre i quan els documents estipulats siguin presentats en els termes i condicions del crèdit*".

Pel què fa a la situació en que el banc confirmador és un banc designat li és aplicable lo que es preveu al precepte 7.c UCP-600 en relació al dret que té aquest a ésser reemborsat per el banc emissor. Paral·lelament i específicament quan fa de banc confirmador ha de reemborsar al banc designat que reclami la honra o la negociació efectuada, tal com preveu el precepte 8.c UCP-600.

III. LA LLIBERACIÓ DE RESPONSABILITAT DEL BANC EMISSOR PER L'ACTUACIÓ DELS BANCs INTERMEDIARIS

A) LA CLÀUSULA D'EXONARACIÓ DE L'ARTICLE 37 RUU- UCP-600 DE LA REVISIÓ DEL 2007 (ANTIGA CLÀUSULA 18 DE LES UCP-500)

Consideracions Generals

Ja en el precepte 18 de les UCP-500 i actualment en el precepte 37 UCP-600⁴⁴ s'exonera de responsabilitat als bancs intermediaris, pel què convé fer l'aclariment sobre l'entitat que actua com a banc intermediari en una operació de crèdit documentari als efectes d'aquesta clàusula d'exoneració. Aquestes entitats de crèdit o bancs intermediaris o secundaris són els bancs avisador, designat i confirmador. De manera que no es considera banc intermediari amb aquests efectes, ni el banc cobrador (*collecting bank*) ni el banc reemborsador. El primer d'aquests no s'hi considera ja que la seva intervenció ve demanada per el propi beneficiari. El segon d'aquests bancs es manté al marge de l'operació del crèdit documentari. Malgrat però, el banc que transfereix fins que no emeti el compromís de pagament a favor del segon beneficiari, respondrà com un banc intermediari front a l'ordenant del crèdit transferible i al primer beneficiari (llevat en els crèdits directes en els que assumeix les funcions del propi banc emissor).

La incorporació de la clàusula d'exoneració al crèdit documentari

Tot i la consideració de les RUU com a condicions generals de la contractació, alguna de les seves clàusules han adquirit valor de costum per haver tingut un origen consuetudinari i haver estat incloses a totes les versions de les RUU. Aquesta afirmació no es pot entendre de la mateixa manera pel què fa al precepte 37 RUU, tot i que el seu contingut ha estat gairebé idèntic en totes les versions de les Regles des de la primera versió del 1933 el motiu de la seva inclusió és el de la paternitat bancària de les RUU, mesura de la qual afavoreix la posició dels bancs.

---

⁴⁴ Article 37 UCP-600: “*Els bancs que utilitzin els serveis d'altres bancs amb l'objecte de donar compliment a les instruccions de l'ordenant ho fan per compte i risc d'aquest. Els bancs no assumeixen la obligació ni responsabilitat si les instruccions que transmeten no es compleixen, inclòs quan aquests hagin pres la iniciativa d'escollir aquests bancs secundaris.*”

Cal mencionar que la CCI (l'organisme que redacta les RUU) està integrat per representants de quasi tots els sectors industrials i comercials però no es pot negar que els principals promotors de la regulació dels crèdits documentaris procedeixen del sector professional de la banca. Per tant, donada la negació del valor consuetudinari de la clàusula continguda en el precepte 37 de les RUU i donat el caràcter de les condicions generals de la contractació que es predica de les RUU, és precís assegurar-se que la clàusula en qüestió ha estat incorporada com a part del contingut del negoci jurídic celebrat davant de les parts. En concret forma part del clausulat dels diferents segments de la operació el què significa el compromís firmat entre l'ordenant i el banc emissor, del compromís celebrat entre el banc emissor i el banc intermediari i del negoci jurídic unilateral que vincula al banc emissor amb el beneficiari. La incorporació de la clàusula 37 RUU a aquests segments ha d'examinar-se conforme al dret aplicable a cada un d'ells.

No obstant encara havent estat inclosa per les parts en els termes del seu compromís, procedeix analitzar si el seu contingut respecta els principis imperatius del nostre dret, és a dir, els continguts a la LCGC (Llei Condicions Generals de la Contractació) la qual no regula cap mecanisme de control específic per les condicions generals que s'integren en contractes celebrats entre empresaris.

La possibilitat d'excloure el règim de la substitució a la comissió i els seus límits

Per admetre l'exoneració de responsabilitat del banc emissor per l'actuació dels bancs intermediaris el principal obstacle que la doctrina exposa tracta sobre el sistema previst al Codi de Comerç, en particular el precepte 262. En virtut d'aquest precepte el comitent garanteix l'actuació del substitut quan aquest pren la iniciativa d'escollir dit substitut. No obstant, la substitució prevista en aquest article no respon exactament al mode en que es desenvolupa a la pràctica l'operació del crèdit documentari, donat que en la majoria d'ocasions és el propi client (ordenant) el qui sol·licita a l'entitat bancària (banc emissor) la intervenció d'un altre banc (banc intermediari). Aquest supòsit és més pròxim al supòsit de subcomissió que no al supòsit de substitució, per tant es considera com a un contracte de comissió per el qual el comissionista encarrega a un altre subjecte determinades tasques de l'encàrrec que va rebre del seu client. Donat que es tracta de la *juxtaposició* de dos contractes independents, el comissionista no garanteix el bon fi del segon. Així es pot entendre per analogia del precepte 272 CCom, segons el qual no es garanteix el bon fi de la venda si no es percep una comissió de garantia.

Inclús quan el banc emissor requereix la intervenció d'una segona entitat (sense que l'ordenant li hagi sol·licitat) en aquest cas es podria apreciar un supòsit de substitució, entenent que no hi ha inconvenient per exonerar de responsabilitat per l'actuació d'aquesta segona entitat. Sembla doncs que únicament pot objectar-se la validesa de la clàusula d'exoneració del precepte 37 UCP-600 quan havent sol·licitat el banc emissor per pròpia iniciativa la intervenció d'una altra entitat, incorregué en dol o culpa greu al realitzar la designació o bé en el supòsit de transmetre incorrectament les instruccions a la segona entitat, ja sigui estat escollida o no per el banc emissor. En el nostre dret i concretament a l'article 1102 del Codi Civil es prohibeix amb caràcter general les exoneracions de responsabilitat quan hi hagi mediat dol o culpa, el qual es pot considerar com a límit imperatiu a la autonomia de la voluntat⁴⁵.

La doctrina jurisprudencial que s'ha anat establint al llarg dels anys sobre aquest tema, versa en el concepte de "contracte entre empreses" per referir-se a les relacions contractuals que no donen origen al vincle necessari per fer sorgir una responsabilitat vicària⁴⁶ del principal. Aquesta concepció correspon amb la jurisprudència anglosaxona en relació amb el "contractant independent", el qual la responsabilitat civil eventual no es proclama ni s'atribueix al subjecte o empresa que va sol·licitar i pagar l'obra o servei en la ocasió de la qual es va causar el dany. Un cop s'ha negat el vincle contractual s'afegeix que quan es tracti d'un contracte entre empreses no determinants de relacions de subordinació entre aquestes, no li serà d'aplicació la responsabilitat extracontractual per el fet de l'altre, ja que cada empresa respondrà amb autonomia dels riscos que creï, tal com s'extreu de la STS de 4 de gener de 1984 (RAJ 178/1982).

---

⁴⁵ En aquests casos la responsabilitat no pot ésser exclosa ni limitada, ja que la norma imperativa ho estableix així en el precepte 1102 del Codi Civil, la qual no fa distinció entre la responsabilitat per el fet propi o a la dels auxiliars. JORDANA FRAGA. *La responsabilidad contractual*. Madrid, 1987, P. 408. GARCIA-AMIGO. *Clausulas limitativas de la responsabilidad contractual*. Madrid, 1965, P.156.

⁴⁶ S'entén com a responsabilitat vicària el fet que les persones físiques o jurídiques responguin per els fets d'un altre, és a dir, per la conducta negligent i danyosa d'un tercer vinculat amb el responsable per una relació d'agència, dependència o altres similars determinades per la llei. Es parla doncs, de responsabilitat vicària o per el fet d'un altre (*Respondeat Superior*). La major solvència i capacitat d'afrontar els costos de transacció de qui ha de respondre per el fet aliè justifica que ho faci abans que el causant del dany en lloc seu.

La jurisprudència va més enllà i permet excloure la culpa *in eligendo o in vigilando* amb la justificació que s'extreu de la STS de 7 d'octubre de 1983 (RAJ 5314/1983) en la qual es fa constar que *“cap diligència major pot exigir-se a una persona que encarrega una activitat determinada a qui professionalment li correspon realitzar-la en l'aplicació de la tècnica del qual és titulat”* a més seria fer-ne responsable a una persona d'executar allò impossible *“el fet d'exigir el procediment normal de qui tècnicament, aplica correctament els coneixements inherents a la seva professió que ha d'obrar d'una determinada manera”*.

A partir de la Sentència de l'Audiència Provincial de Palma de Mallorca de 19 d'abril de 1989 (RGD, 1990, pp 776-781) s'apunta la ineficàcia de les clàusules d'exoneració de la responsabilitat de les entitats bancàries quan hi hagi dol o culpa greu. En qualsevol cas ja sigui a través de culpa greu o de dol és difícil apreciar quan l'encàrrec s'efectua a alguna entitat que conforme a la normativa aplicable, li resulti habilitada per realitzar aquest tipus de funcions.

L'argument del preu

Admesa la clàusula d'exoneració del precepte 37 RUU-UCP 600 amb l'excepció dels casos explicats on el banc emissor incorri en dol o culpa greu a l'escollir el banc intermediari o en la transmissió d'instruccions, es pot justificar la utilitat d'aquesta clàusula des del punt de vista econòmic en la mesura que redueix el preu del crèdit documentari.

El risc que assumeix el banc es tradueix en els costos de l'operació i consegüentment es reflecteixen aquests a les comissions cobrades per el servei prestat, el què fa un desplaçament del risc sobre la contrapart el qual ve acompanyat d'una rebaixa del preu del servei. És per això que davant d'una intervenció legislativa que pretén alterar la distribució de riscos predisposada per l'empresari a les condicions generals pot provocar un augment de preus en perjudici de la part contractant a la qual s'intenta afavorir.

RECURSOS PROCESSALS DE L'ORDENANT EN CAS DE DANYS CAUSATS PER L'ACTUACIÓ DEL BANC SECUNDARI

Des de la perspectiva espanyola i estrangera els autors han tractat detingudament el fet de trobar-se davant d'una absència de l'acció de responsabilitat contractual de l'ordenant contra els bancs intermediaris. Pel què fa l'excepció italiana en base a l'article 1717 del *Codice Civile*, es pot reconèixer una acció directa per l'ordenant contra aquests bancs intermediaris. Seguidament si tenim en compte la clàusula d'exoneració de responsabilitat del banc emissor per l'actuació dels bancs intermediaris, el qual té admesa la seva validesa, es podria arribar a un supòsit d'indefensió de l'ordenant si no se li reconeix una acció de responsabilitat extracontractual (prevista a l'article 1089 i 1902 del Codi Civil Espanyol) per poder-se dirigir contra el banc intermediari, quan aquest hagi estat el causant directe dels danys originats al patrimoni de l'ordenant.

En els supòsits que excepcionalment no s'admeti la validesa de la clàusula d'exoneració, l'ordenant està més interessat en exercitar l'acció de responsabilitat contractual contra el banc emissor donat que el règim és menys beneficiós en l'acció de responsabilitat extracontractual. Això és així per el fet que el termini de prescripció de l'acció de responsabilitat contractual és de quinze anys (art. 1964 CC) mentre que el termini de l'acció de responsabilitat extracontractual és d'un any (art. 1968 CC). L'autor Díez-Picazo afirma que els Tribunals són més rigorosos a l'hora d'apreciar la culpa en la responsabilitat extracontractual, és a dir, hi ha un estàndard de prova més exigent per demostrar el dany en aquest tipus d'acció⁴⁷. Aquests supòsits són on els danys causats en el patrimoni de l'ordenant provenen d'una actuació negligent del banc emissor per el fet rellevant d'escollir el banc intermediari o bé, tot i havent escollit el propi ordenant, el banc emissor ha transmès incorrectament les instruccions al banc secundari.

Si ens trobem davant del supòsit que si l'ordenant és espanyol pot beneficiar-se dels avantatges que representa una acció de responsabilitat contractual front a una extracontractual, a més pot litigar al seu propi país, fet del qual no sempre pot ésser possible quan s'exerciti una acció extracontractual contra el banc intermediari⁴⁸.

---

⁴⁷ DÍEZ- PICAZO Y GULLÓN. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. II, 7.ª editorial Madrid, 1995, P. 597.

⁴⁸ El qual s'ha d'estar al què es disposa a la normativa de la competència judicial internacional.

Pel què fa a la obligació de rescabament en l'acció de responsabilitat extracontractual per el banc intermediari, la jurisprudència exigeix la concurrència dels següents requisits: l'existència d'una acció o omissió determinant del fet danyós; el propi dany el qual si no hi fos no podria haver rescabament. També la relació de causalitat entre el dany i el fet que va ocasionar-lo. I per últim el requisit de la culpa o negligència atribuïble a l'agent.

C) RECURSOS PROCESSALS DEL BENEFICIARI EN CAS DE DANYS CAUSATS PER L'ACTUACIÓ DEL BANC SECUNDARI

Contra un banc avisador o designat

Un altre punt important és que ni el banc avisador ni el banc designat assumeixen cap responsabilitat front al beneficiari. Són comissionistes del banc emissor i de les seves actuacions poden derivar-se efectes sobre el propi beneficiari, però en cap cas va implícit en les seves funcions l'adquisició d'obligacions front al beneficiari, respecte el qual romanen completament aliens. Tanmateix la notificació del crèdit per part del banc avisador determina el moment del naixement i que el banc designat que rep els documents del beneficiari té la facultat d'efectuar el pagament, per la qual s'extingirà la relació de crèdit documentari establerta entre el banc emissor i el beneficiari. No obstant cap d'ells té un vincle contractual amb el beneficiari.

Un cop eliminada la possibilitat de que el beneficiari es dirigeixi a través de l'acció de responsabilitat contra el propi banc emissor, en virtut de la clàusula del precepte 37 RUU, queda oberta la única via de l'acció de responsabilitat extracontractual contra el banc intermediari⁴⁹.

Contra un banc confirmador

Si el banc intermediari confirma el crèdit emet un compromís ferm de pagament front al beneficiari, el qual implica que el beneficiari pot dirigir-se contra aquest en virtut d'una acció de responsabilitat contractual per qualsevol actuació indeguda d'aquell que li hagués causat danys al seu patrimoni. Això implica que els problemes que es poden plantejar amb aquest banc s'han de resoldre litigant a Espanya i aplicant la llei espanyola si el beneficiari espanyol ha sol·licitat la confirmació d'un banc del seu país, i que s'apliqués el règim més beneficiós de responsabilitat contractual.

---

⁴⁹ **Sentència del Tribunal Suprem 576/1994** de 17 de juny de 1994 (la qual s'ha tractat amb anterioritat) i que no nega l'existència del vincle contractual.

IV. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS PER FORÇA MAJOR

L'antic article 17.1 de les RUU- UCP 500 antic i l'actual precepte 36 de les UCP 600 disposen que els bancs (sense especificar si es tracta dels emissors o dels bancs intermediaris, el que podria entendre's que inclou a tots els bancs) no assumeixen obligacions ni responsabilitat respecte a les conseqüències que puguin resultar de la interrupció de la seva pròpia activitat per catàstrofes naturals, motins, disturbis, insurreccions, guerres, actes terroristes, o per qualsevol vaga o tancament patronal o qualsevol altra causa que estigui fora del seu control.

Dita exoneració per aquesta interrupció és paral·lel al nostre dret espanyol en el qual d'especifica al precepte 1105 del Codi Civil que fora dels casos expressament mencionats a la llei, i dels que així ho declari la obligació, ningú respondrà d'aquells successos que no haguessin pogut preveure's o que previstos fossin inevitables. Així mateix si la data del venciment del crèdit com a conseqüència coincideix amb els dies que el banc tenia suspeses les seves activitats per els motius de força major que s'han anomenat els bancs no pagaran, ni contrauran compromís de pagament diferit, ni acceptaran instruments de gir i tampoc negociaran els crèdits documentaris, tal com preveu el segon paràgraf del precepte 36 de les UCP-600 (*"el fet de tornar a les activitats el banc no honrarà o negociarà amb l'emparament d'un crèdit que hagi expirat durant aquesta interrupció de les seves activitats"*).

En relació a la previsió del precepte 36.2 UCP-600 cal diferenciar si el succés extraordinari es va produir amb posterioritat a que el beneficiari hagués complert amb la càrrega de presentar els documents conformes, entenent així que no es produeix cap alliberament del banc emissor ni del banc confirmador, sinó que, superada la impossibilitat temporal aquest queda obligat des del moment en que la presentació torna a fer-se possible. En efecte el beneficiari hauria complert la seva càrrega i si el banc emissor o confirmador no complís amb la obligació podria produir-se un enriquiment injust. Ara bé, el beneficiari no pot exigir al banc interessos moratoris per la delació amb el pagament⁵⁰.

---

⁵⁰ Tal com preveu la **STS de 16 de maig de 1941** (RAJ 630/1941) segons la qual en els supòsits en que la força major determina una impossibilitat temporal, el deutor queda obligat des del moment en que la prestació torna a fer-se possible i es pot aconseguir encara la finalitat del contracte. En aquest supòsit es fa una delació del compliment de la obligació principal i eximint de la obligació de pagament moratori.

Per contra si l'eventual impediment extraordinari succeeix abans que el beneficiari presenti els documents davant del banc emissor o confirmador i impedeix que aquell pugui complir amb la seva càrrega en el termini previst en el crèdit, aquests bancs no tenen la obligació d'efectuar el pagament, la acceptació ni la negociació.

V. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS RESPECTE A LA TRANSMISSIÓ DE MISSATGES I LA TRADUCCIÓ

L'antic precepte 16 UCP 500 ja feia menció de l'exoneració de la transmissió de missatges i de la traducció i en l'actual UCP-600 es troba al precepte 35 dita exoneració de la transmissió i la traducció. Així doncs el precepte 35 exposa que el banc no assumeix cap obligació ni responsabilitat per les conseqüències resultants de delacions, pèrdua en el trànsit, mutilació o altres errors que poden resultar a la transmissió de qualsevol missatge o entrega de cartes o documents, quan aquests missatges, cartes o documents siguin transmesos o enviats d'acord amb els requisits establerts en el crèdit o quan el banc hagi pres la iniciativa d'escollir el servei d'entrega en absència de tals instruccions del crèdit.

Cal destacar que aquesta enumeració tan àmplia d'exoneració dels bancs pretenen desplaçar la responsabilitat per totes les qüestions que s'enumeren al precepte cap al subjecte que s'encarregui de la transmissió dels missatges, que pot tractar-se del propi organisme de Correus, de la societat SWIFT en el segment interbancari, o de qualsevol empresa que gestioni la xarxa privada o pública de tele transmissió per la qual es notifiqui el crèdit o les seves possibles modificacions.

La segona part de l'article 35 UCP-600 exposa que si el banc designat determina que la presentació és conforme i remet els documents al banc emissor o al banc confirmador (amb independència de si el banc designat ha honrat o negociat) el banc emissor o confirmador *hauran* d'honar o negociar o *hauran* de fer el reemborsament al banc designat, inclús quan els documents s'hagin extraviat en el trajecte entre el banc designat i el banc emissor o el banc confirmador o entre el banc confirmador i el banc emissor.

En el dret espanyol s'exposa a l'article 1103 del CC que els bancs emissor o avisador no poden exonerar-se de responsabilitat quan els danys ocasionats a l'ordenant o al beneficiari siguin conseqüència directe de les seves actuacions doloses o greument negligents. Aquesta norma s'aplicarà si la delació, mutilació o qualsevol altre error en el missatge es deu a una actuació negligent o dolosa del banc, sigui quin sigui el subjecte que faci l'encàrrec de la transmissió dels missatges (Correus, SWIFT o qualsevol xarxa pública o privada de la tele transmissió). En aquests supòsits la clàusula d'exoneració resultarà nul·la per oposar-se a una norma imperativa del nostre ordenament jurídic, el qual fa referència al precepte 6.2 del CC⁵¹, i els bancs seran responsables per els danys i perjudicis causats a l'ordenant o al beneficiari.

Respecte la pèrdua o la delació d'un missatge si aquest es produeix en les comunicacions entre bancs, la societat SWIFT contempla en el seu manual SWIFT (el qual estan sotmesos tots els membres del sistema) qui i com respon davant d'un supòsit de danys front a tercers i com es distribueix el risc *ad intra*, això vol dir entre la societat SWIFT i els bancs que són membres del sistema. Els principis generals que informen aquest sistema de responsabilitat parteixen de que SWIFT, és una societat jurídica i que es fa càrrec de la seguretat dels centres operatius i dels processadors regionals o nacionals, així com totes aquelles instal·lacions o dispositius necessaris per la correcta interconnexió i transmissió de dades entre ambdós focus.

D'altra banda el precepte 35 UCP-600 no assumeix cap obligació ni responsabilitat per errors que es puguin generar en la traducció o interpretació de termes tècnics i pot transmetre els termes del crèdit sense traduir-los. Tanmateix cal precisar que el dret espanyol conforme l'article 1102 del CC, si els bancs encara que no estiguin obligats a fer-ho si procedeixen a traduir a una altra llengua els termes originals de les instruccions remeses, quedaran responsables front al beneficiari i front a l'ordenant si com a conseqüència de la traducció incorrecta qualsevol d'aquests pateix alguna conseqüència perjudicial al seu patrimoni.

---

⁵¹ Article 6.2 Codi Civil: l'exclusió voluntària de la llei aplicable i la renúncia als drets reconeguts en aquesta, solament són vàlids quan no vagin en contra de l'interès o l'ordre públic ni perjudiquin a tercers.

VI. L'EXONERACIÓ DE RESPONSABILITAT DELS BANCS RESEPCTE A LA VALIDESA DELS DOCUMENTS

L'antic precepte 15 UCP-500 i l'actual precepte 34 UCP-600 van a la mateixa direcció eximint de responsabilitat de l'efectivitat o validesa dels documents. Dit precepte enumera una ampla exoneració de responsabilitat dels banc en relació amb el valor legal i l'autenticitat dels documents. Aquesta norma permet reiterar que els bancs realitzen un examen d'aparença dels documents. Això no significa que els documents que superin aquest examen aparentment perquè compleixen els termes i condicions del crèdit, tinguin reconegut un determinat valor legal, ni tampoc que siguin autèntics.

Certament també es refereix al precepte 34 UCP-600 a l'absència de responsabilitat dels bancs en el cas de que les dades relatives a la mercaderia que declari els documents no siguin certes. Aquesta previsió corrobora el principi que es recull tant al precepte 4 de les UCP-500 com a l'actual precepte 5 de les UCP-600 el qual inspira el fonament dels crèdits documentaris: *“totes les parts que intervenen en un crèdit negocien amb documents i no amb mercaderies ni serveis o altres prestacions els quals es poden referir dits documents”*.

Finalment l'article 34 UCP-600 fa referència als transportistes, transitaris, consignataris, asseguradors o qualsevol altre persona que hagués contractat amb el beneficiari, la qual tampoc responen els bancs de la bona fe, solvència o reputació d'aquests.

CONCLUSIONS

Com a resultat de la investigació presentada, és possible concloure que el crèdit documentari compleix la funció de garantia ja que els bancs són els avaladors d'aquesta operació, essent la funció nuclear d'aquests salvaguardar els riscos que es poden crear en les operacions de crèdit internacional, introduint una garantia per els operadors del mercat mitjançant les entitats financeres que hi participen.

Seguidament també s'ha vist que és un mitjà de pagament ja que si es compleixen les condicions pactades es genera una emissió del crèdit a favor del beneficiari, utilitzant un o més bancs. La comunicació del crèdit es fa a través d'aquestes entitats i li arriba al beneficiari una còpia amb el recull de les condicions del crèdit. Aquestes condicions marcaran un full de ruta pels operadors que intervenen en aquesta figura. S'ha pogut observar les diferents diligències dels bancs intervinents tan com els drets i deures d'aquests. Tot i la part descriptiva del treball s'ha anat responent a les preguntes que han sorgit en l'elaboració d'aquest mitjançant les regles, jurisprudència i doctrina consultada.

Per últim s'ha fet una anàlisi doctrinal i jurisprudencial exhaustiu de la responsabilitat en la qual poden incórrer els bancs, ja sigui l'emissor com els secundaris que intervenen en alguna de les funcions que es sotmet aquesta figura al llarg del procés. S'ha pogut analitzar la jurisprudència aplicada des d'una perspectiva molt àmplia al llarg dels anys i les respostes obtingudes per el Tribunal Suprem en base als diferents dissentiments que han anat sorgint en el context de la figura del crèdit documentari. Per tant es pot considerar que el treball compleix amb els objectius marcats a la introducció ja que s'ha donat coherència amb el què s'ha exposat en la primera part del treball, on s'exposava la figura del crèdit documentari de manera descriptiva i s'apuntava el marc jurídic per operar a través d'aquest. A la segona part d'aquest treball s'ha fet una anàlisi a través de la pràctica i usos d'aquest instrument emfatitzant la responsabilitat en la qual incorren els bancs intermediaris en el procediment.

L'anàlisi jurídica, dogmàtica i legal de les característiques del contracte del crèdit documentari és primordial per justificar les condicions necessàries determinants a l'eficàcia de les transaccions financeres i de les operacions de crèdit a la societat internacional en la qual el mercat s'obra i s'expandeix.

Generalment puc avaluar aquest treball de manera favorable pel què fa a l'elaboració d'aquest. Cal dir que a l'inici d'elaborar-lo el meu punt de vista es mostrava una mica escèptic en poder fer una bona anàlisi més enllà de la descripció de la figura. En efecte l'aprenentatge ha estat molt ampli i les expectatives que podien néixer s'han complert de manera adequada. Tan en la composició de la primera part, on pas a pas he pogut compilar la informació necessària per construir totes les parts que conformen el crèdit documentari. D'altra banda he pogut complementar l'estudi d'aquesta figura amb la pràctica duta a terme en la societat internacional mitjançant les RUU i la doctrina consultada que justifiquen l'ús adequat d'aquest contracte. També he pogut fer una àmplia immersió de la jurisprudència consultada respecte el crèdit documentari. En suma, ha estat un èxit poder trobar l'ampli ventall d'informació al llarg de varis anys per poder fer-ne un recull en aquest treball.

Podem concloure que la figura del crèdit documentari és positiva per el comerç internacional. Aquest institut ajuda en el reforçament de la confiança dels operadors del mercat des del punt de vista que ajuda a crear grans xarxes de comerç amb determinades garanties per els operadors del mercat. No obstant, tot i el rigor en l'elaboració de les regles (RUU-UCP) per part de la CCI encara resten alguns aspectes per superar sobretot en relació a les disposicions de les clàusules generals de la contractació o dels codi civil i de comerç de de cada país per tal de ser unidireccionals en tots els aspectes.

Finalment espero que aquest treball serveixi d'eina per entendre el crèdit documentari i la mecànica a partir de la qual funciona, permetent així la comprensió pràctica del mateix a partir de l'anàlisi desenvolupat al llarg de les pàgines precedents.

BIBLIOGRAFIA (LLIBRES, CODIS I REVISTES)

- ALBERTO DÍAZ MORENO. *Los “bancos secundarios” en las operaciones de crédito documentario*. Revista de derecho mercantil. Núm. 291. 2014. Ed. Civitas. Thomson Reuters. P. 143-205.
- ALBERTO DÍAZ MORENO. *Revista Análisis: Funciones, obligaciones y responsabilidades de los “bancos secundarios” en las operaciones de crédito documentario*.
- CÀMERA DE COMERÇ INTERNACIONAL (CCI) *Regles i usos uniformes relatius als crèdits documentaris*. Revisió 2007. UCP 600. Publicació de la CCI núm 600. 2006.
- CODI CIVIL. RD de 24 de juliol de 1889. (última revisió 23/07/2011).
- CODI DE COMERÇ. RD de 22 d'agost de 1885. (última revisió 25/09/2014).
- DIÉZ-PICAZO Y GULLÓN. *La representación del derecho privado*. Civitas. Madrid. 1979. P.53 i 55.
- DIÉZ- PICAZO Y GULLÓN. *Sistema de Derecho Civil*. vol. II, 7.ª editorial Madrid, 1995. P. 597.
- FORNT ALSINA, FRANCISCO JAVIER. *Como evitar problemas con créditos documentarios*. 2008 (Comitè Espanyol de la Càmera de Comerç Internacional) Barcelona. Càmera de Comerç Internacional.
- GARCIA-AMIGO. *Clausulas limitativas de la responsabilidad contractual*. Madrid, 1965. P.156.
- GARCÍA-PITA, J.L. *Tratado de Derecho Mercantil; Operaciones Bancarias Neutras*. Tomo XXXIX. vol. 5º, Editorial: Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid/Barcelona 2009. P.100.
- GARRIGUES, J. *Contratos bancarios*,. 2^a ed. Madrid, 1975. P. 586-592.
- JORDANA FRAGA. *La responsabilidad contractual*. Madrid, 1987. P. 408.
- M^a. JESÚS GUERRERO LEBRÓN. *Los créditos documentarios. Los bancos intermediarios*. Monografías Jurídicas. 2001. Ed. Marcial Pons, Ediciones Jurídicas i Sociales, SA.
- MARIANO YZQUIERDO TOLSADA (Director). *Contratos Civiles, Mercantiles, Públicos, Laborales e Internacionales, con sus implicaciones tributarias*. Tomo X: Contratos Bancarios. 2014. Thomson Reuters. Editorial Aranzadi.

ALTRES DOCUMENTS

- NORMATIVA UCP-500; REGLAS Y USOS UNIFORMES RELATIVOS A CRÉDITOS DOCUMENTARIOS. REVISIÓN 1993. PUBLICACIÓN 500 DE LA CCI.
<http://mediosdepago.wikispaces.com/file/view/credito+documentario+normas.pdf>
- NORMATIVA UCP-600; REGLAS Y USOS UNIFORMES PARA CRÉDITOS DOCUMENTARIOS. REVISIÓN 2007. PUBLICACIÓN 600 DE LA CCI *<http://cinternacional.pbworks.com/f/UCP+600.pdf>*

JURISPRUDÈNCIA ESTUDIADA I CITADA

- STS DE 16 DE MAIG DE 1941 (RAJ 630/1941)
- STS DE 7 D'OCTUBRE DE 1983(RAJ 5314/1983)
- STS DE 4 DE GENER DE 1984 (RAJ 178/1982).
- SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM, DE LA SEGONA SALA (PENAL), DE 13 D'OCTUBRE DE 1987 (RJ 1987/7290)
- SENTÈNCIA NÚM. 576/1994 DEL TRIBUNAL SUPREM DE 17 DE JUNY DE 1994 (RJ 1994, 6725)
- SENTÈNCIA NÚM. 554/2001 DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 5 DE JUNY DE 2001 (RJ 2001\6668)
- SENTÈNCIA NÚM. 1209/2002 DEL TRIBUNAL SUPREM DE 13 DE DESEMBRE DE 2002 (RJ 2003, 375)
- SENTÈNCIA NÚM. 75/2008 DEL TRIBUNAL SUPREM DE 12 DE FEBRER DE 2008 (RJ 2008, 5493)
- SENTÈNCIA NÚM. 378/2008 DE 20 DE MAIG DE 2008 (RJ 2008, 4139) (RJ 2008/4139)
- SENTÈNCIA NÚM. 394/2011 DE 15 DE JUNY DE 2011 (RJ 2011\4635)